

PLŪDMALES VOLEJBOLISTI SNIEDZAS PĒC MEDAĻĀM!

Londonas Olimpiādā lieliski spēlēja mūsu plūdmales volejbolisti **Mārtiņš Pļaviņš un Jānis Šmēdiņš**. Savā pēdējā apakšgrupas spēlē viņi sagādāja pirmo sensāciju, kad pretinieki bija titulētie Nīderlandes volejbolisti Ričards Šuils un Reiners Numerdors. Latvijas volejbolisti uzvarēja ar 2:0 (21:14 un 21:18), iegūstot pirmo vietu savā grupā. Šuils/Numerdors ar divām uzvarām trīs spēlēs palika otrie. Līdz ar to izslēgšanas spēlēs Latvijas volejbolisti pirmajā kārtā varēja cerēt uz nosacīti vieglāku pretinieku.

Izslēgšanas cīņas viņi sāka pret norvēģiem Tarjeiju Skārlunnu un Martinu Spinnangru. Atkal mūsu duets demonstrēja lielisku meistarību un sīvā cīņā pārspēja norvēģus ar 2:0 (21:18 un 21:16), iekļūstot ceturtdaļfinālā.

Ceturtdaļfinālā ar 17. numuru izliktais Latvijas duets ar rezultātu 2:1 (19:21, 21:18, 15:11) aizraujošā, saspringtā cīņā 58 minūšu laikā uzvarēja spēcīgos amerikāņus Džeikobu Gibu/

Šonu Rozentālu, kuriem turnīrā ir ceturtais numurs. Viņi tika uzskatīti par šīs spēles neapšaubāmiem favorītiem. **Līdz ar to Pļaviņš/Šmēdiņš iekļuva pusfinālā un turpina cīņas par Olimpisko spēļu medaļām. Tas ir lielākais sasniegums Latvijas plūdmales volejbola vēsturē.**

Pusfinālā mūsu sportisti spēlēja ar brazīliešiem Alisonu Ēruti un Emanuelu Regu, kuri Londonā izlikti ar pirmo numuru.

Amerikāņu plūdmales volejbolistam Džeikobam Gibam nav izskaidrojuma, kāpēc viņš pāri ar Šonu Rozentālu ceturtdaļfinālā piekāpies latviešiem Mārtiņam Pļaviņam un Jānim Šmēdiņam. „Vairs nepazīnu pretinieku aizsardzību. Parasti man labāk veicas tās apspēlēšanā,” Gibs uzslavēja latviešu sportistu taktiku. “Mums bija pāris iespēju. Visu spēli jutu, ka mums izdosies atspēlēties, tomēr beigās tā neiznāca. Nezinu, kas notika.” – “Zaudēt šo spēli mums bija smagi, centāmies no tā izvairīties,” bēdējās Gibs. “Tagad jādomā par sezonas beigām. Sākumā gaidāms Pasaules kausa posms Polijā, bet vēl par vienu Olimpiādu nedomāju, - iešu uz priekšu gadu pēc gada.”

***

Artūram Plēsniekam – septītā vieta

Artūrs Plēsnieks svarcelšanas sacensībās svāra katēgorijā līdz

Sacensību moments mūsējo spēlē pret amerikāņiem

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

105 kilogramiem ierindojās septītajā vietā. B grupas sacensībās raušanu Plēsnieks sāka ar 167 kilogramiem, ar kuriem tika galā pirmajā piegājienā. Ar pirmo piegājieni viņš pacēla arī 171 un 175 kilogramus. 175 kilogrami raušanā viņam bija jauns personiskais rekords. Grūšanas vingrinājuma pirmajā piegājienā Plēsnieks veiksmīgi pievārēja 208 kilogramus, otrā pacēla 215 kilogramus, nodrošinot uzvaru B grupā.

A grupas sacensībās, kuņģā piedalījās deviņi potenciāli spēcīgākie svarcēlāji, Plēsnieku nespēja apsteigt divi, un latvietis savā olimpiskajā debijā ierindojās septītajā vietā.

***

Ministru prezidents Londonā

Uz Londonas Olimpiskajām spēlēm divas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*). Dombrovskis 7. augustā vēroja vieglatlētikas sacensības un vakarā Latvijas vēstniecībā rikoja pieņemšanu par godu Latvijas olimpiskajai delegācijai.

Vizītes programmā Ministru prezidentam bija plānots kopā ar Oksfordas universitātes Oriel

Artūra Plēsnieka kilogrami

kolledžas rektoru, Lielbritānijas Nacionālā ekonomisko un sociālo pētījumu institūta locekli Dereku Morisu un Lielbritānijas Parlamenta apakšpalātas locekli Timu Džeo apmeklēt uzņēmumu *TMO Renewables Limited*. Šis uzņēmums nodarbojas ar alternatīvās enerģijas ieguves tehnoloģiju risinājumu izstrādi un ieviešanu.

12. augustā Dombrovskis piedalīsies Lielbritānijas valdības rīkotajā pieņemšanā par godu

Londonas Olimpisko spēļu noņemšanai un apmeklēs Olimpisko spēļu noņemšanas ceremoniju.

(Turpinājums 12. lpp.)

9 770934 67501 8 31

DIMANTA KĀZU JUBILEJA

Šī gada 7. jūlijā dimanta kāzu atceri svinēja Rasma un Arvids Sermuliņi. Pirmiem ārzemniekiem, kas laulāti Bristoles Svētās Marijas baznīcā (*St. Mary's Church*), viņu kāzu attēls un dzīvesstāsts ir iemūžināti Bristoles pilsētas muzeja archīva vitrīnā.

Rasma (jau vairākus gadus neredzīga) un Arvids visus šos gadus iesaistījušies gan latviešu, gan angļu sabiedriskā dzīvē. Ar vietējo Neredzīgo biedrību abi apceļojuši savas mītnes zemes apkārtni, arī Bakingamas pili (*Buckingham Palace*). Abi ir aktīvi biedri latviešu Neredzīgo biedrībā, pārkopē saņemtās lentēs ieskaņotos DV žurnālus un

laikrakstu *Brīvā Latvija*, lai nosūtītu tos tālāk neredzīgiem pasaulē. 2005. gadā Vācijas DV valde viņiem piešķīra DV Atzinības rakstu par sekmīgu darbību. Iesaistīti Bristoles Angļu-latviešu biedrībā. Trīs reizes aicināti uz pieņemšanu pie Bristoles pilsētas galvas un 2011. gadā sagaidīt princesi Annu atjaunotās Bristoles muzeja archīva galerijas atklāšanā. Arvids Sermuliņš kādus septiņus gadus kalpojis par Bristoles DVF nodaļas priekšsēdi. Nevarētu teikt, ka viņi savus 60 laulības gadus ir nodzīvojuši dikā garlaicībā. Tādā garā viņi arī gatavojās savas jubilejas svinībām Velsā kopā ar ģimeni.

Pārsteigums nāca kāzu atceres dienā, kad pie Sermuliņu mājas Bristolē klauvēja ārkārtas pastnieks ar vēstuli, kurai vajadzēja parakstu un apstiprinājumu, kad un cikos tā saņemta. Aploksnē bija apsveikums no Bakingamas pils, sveicot laulāto pāri jubilejā, kas ir arī Anglijas karalienes tronī kāpšanas dimanta jubileja. Paraksts – Elizabete II.

Arī mēs, *Brīvās Latvijas* redakcija un laikraksta lasītāji un klausītāji, sirsnīgi sveicam Rasmu un Arvidu kāzu jubilejā un novēlam vēl daudz, daudz gadu kopīgi veikt svētīgo pakalpojumu mūsu neredzīgiem tautiešiem.

-red.

Sarmīte Janovskis-Ērenpreiss
(Turpināts no Nr. 30)

Es nenācu šai vietā savu miegu izgulēt! Augustdorfā – tur, kur gali satiekas...

Pēc apsveikšanas (Aija, šoreiz basām kājām stāvēt uz pīta krēsla!) bija laiks doties uz Blombergas latviešu kapiem. Tik krāšņu, ziedu pilnu kapsētu nebiju redzējusi. Arī mūsu - latviešu kapu nodaļa un pieminēklis sakopti. Vietējais archīvars Zorembas kungs uzrunā pastāstīja, ka par to rūpējas Blombergas pilsēta. Taču pēkšņi uzradās jauna sieviete - latviete Anda Martins,

Kopējā skaitā arī ikkatrs no mums, kas šajā vakarā te sēdēja. Katrs ar saviem piedzīvojumiem, atmiņām un pārdomām, viena maza statistikas daļiņa. Sveicienus no ASV sūtīja Daimants Hāznērs.

Bija jau vēls, kad mūs iepazīstināja ar Dzintru Geku un viņas pavadoņiem. Solīja vēl rādīt kādu viņas uzņemtu filmu, bet, tā kā jau biju tās redzējusi,

liels autobuss, lai vestu mūs uz Augustdorfu. Satraukums? Jā-atzīstas, jā. Lai tik nu nebūtu vilšanās, ka vietējā daba būs izpostīta. Vispirms jau prieks, ka vecais Dēriņkrogs (*Dörenkrug*) vēl stāvēja dažus simtus metru no nometnes vārtiem – uzposts, bet nedarbojas, iemesls nezināms. Tāpat nometnes vārti tajā pašā vietā, tikai tiem pagaidām paslidējām gaŗām uz Augustdorfas ciemu. Autobusa pietātnes ārpus vārtiem uz ciemu un Pivitsheidī/Detmoldu turpat vien. Arī ciems kā agrāk – viena gaŗa iela ar veco skolu, kurā mācījās arī vairāki bērni no mūsu nometnes, baznīca, Pagasta nams (*Rathaus*), pa kreisi tūrums (vienā, ak vai to kaunu! - vācu zemnieks mani reiz pieķēra graužot zagtu kāli ar visām smiltīm), pa labi – mums pazīstamā mežotā pakalnu ainava.

Jo sirsnīgi mūs pieņēma birģermeistars Dr. Vulfš (*Wulf*), kas ekrānā mums radīja vēsturiskus nometnes un apkārtnes attēlus. Entuziastiski tika stāstīta nometnes vēsture pirms mūsu laika, lai gan stāstītājs pats gados jauns. Klāt arī ciema archīvisi. Iegriešanās Augustdorfas baznīcas kapos skumja. Palikušas tikai divas rindas poļu un baltiešu kaŗavīru kapu zīmju. Kapi paši nolidzināti – kur pieminēkli? No kapsētas, kur apglabāts mans tēvs un patēvs, paņēmu līdzī sveķainu eglu čiekuru.

Un nu uz nometni pašu – pie vārtiem liela zīme: ROMMEL KASERNE. Tur mūs sagaida

Pie Augustdorfas kazarmu vārtiem

Vēsturisks tanks

vietējā prese un kazarmu majors Klocke. Izradās, majors un autobusa šoferis ir seni draugi, – abi mūs izvadāja pacietīgi, lēnām (pirmā "gaŗģī") pa visiem nometnes ceļiem. Kazarmā ir otrs lielākais vācu armijas kaŗavīru izvietojums – 4 000 kaŗavīru, lielākais tanku *regiments* Eiropā. Redzējam mirdzošu tanku "beidzamos kļiedzienus", arī vecus un antīkus, un zaldātus tos uzpošam. Protams, nometnes būves ir jaunas, modernas, liela bazīca, vingrotava, sporta zāle un ēdamhalle, kur arī mēs, iebrāukušie čigāni, par sīknaudu ēdām pusdienas kopā ar zaldātiem. No vecām celtnēm patuvu vārtiem biezos krūmos palikuši tikai kādas mūr a barakas pamati – pēc mana aprēķina pirts, kur sestdienās siltās dušās pēc skolas gājām sievietes,

pēcāk vīrieši. Visus apkalpoja sīks polis. Nometne pat vairāk zaļa nekā kādreiz mūsu priekšulāji. Šeit stādīti varenī lapu koki. Tikai tālumā, redzot mūsu eglēm apaugušo kamanīņu kalnu, varējām orientēties, kurā debess pusē atrodamies. No tā pa mežsarga izcirdamies. No tā pa mežsarga lejup uz "mazo" šoseju, apmēram 2 km līdz Pivitsheides-Detmoldas lielajai šosejai. Retai meitenei bija pa spēkam uzkāpt kalnā otram nobraucienam.

Paēduši un pamielojuši acis ar staltiem vācu kaŗavīriem (bet, ak Kungs, ko viņi var pīpēt!), autobusā pateicāmies mūsu saimniekam/majoram, kas arī saņēma literātūras velti no Aijas, un ripojām tālāk.

(Turpinājums sekos)

Aija pasniedz dāvanu Dr. Vulfam Augustdorfas rātsnamā

kas ar ģimeni dzīvo un strādā Detmoldā jau 10 gadus. Viņa bija palīdzējusi atrast mums viesnīcu un pušķojusi kapu pieminēkli ar puķu podiem. Sajūsmā dzirdot, ka te dažas dienas uzturēsies latvieši, viņa bija arī izkārtojusi viesnīcas atļauju mūs ik vakaru pēc savas darba dienas pacienāt ar lieliem kurvjiem siltu pīrāgu un smalkmaizīšu. Tie tik tautiski gāja pie sirds ar vēsu alus kausu! Paldies Andai un viņas mātei! Jūtāms īsti gaidīti no visām pusēm.

Kapsētā lielo koku ēnā pie pieminēkļa sirsnīgu sprediķi teica diakone Laima Urdze no Brēmenes. Varonīgi nodziedājām mums pasvešu Dieva dziesmu savā meldijā (katrs savā..). Devāmies "mājup" vakariņās, lai pēc tam noklausītos Dr. Kārļa Kangeras vēsturisko atskatu ar referātu *Latvieši Vācijā - Blombergā, Detmoldā, Augustdorfā*, kas lielākoties pamatots ar statistiku. Vai tiešām mūsu bija tik daudz - nācēji, gājēji, izceļotāji?

pakavējos pārrunās zālē un devos čubās. Nekāda liela gulēšana te nav – kā kārtēji Dziesmu svētkos, agri no rīta jau uz strīpas, lai nekavētu programmu. Turklāt bija jāiemācās "spēlēt sunišus": Dzintra un Janīna mūs ķēra uz intervijām, vai diena, vai nakts. Nez kad viņas un viņu filmētāji atdusējās?

Ceturtdienas rītā piebrauca

Diakone Laima Urdze teic sprediķi Blombergas kapos

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Jāaptur referendumu likums

Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS) ar Saskaņas centra (SC) atbalstu savākusi nepieciešamos 34 Saeimas deputātu parakstus, lai Valsts prezidents uz diviem mēnešiem apturētu referendumu likuma apstrīdamos grozījumus. Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK) jāsāk parakstu vākšana par referendumu ierosināšanu. Ja tiks savākti apmēram 150 tūkstoši parakstu, likuma grozījumu referendumā izlems balsstiesīgie iedzīvotāji. CVK jau aplēsis, ka parakstu vākšana varētu izmaksāt 0,5 miljonus latu.

***

Vajadzētu savākt nevis 150 000, bet gan 75 000 parakstu

Lai panāktu kompromisu saistībā ar tautas nobalsošanas rosināšanas kārtības maiņu, referendumu iniciātoriem varētu likt no 2015. gada pašiem savākt nevis apmēram 150 000, bet 75 000 parakstu, *Latvijas Radio* intervijā sacīja Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēde Ilma Čepāne (*Vienotība*). Čepāne skaidroja, ka atlikušo 75 000 parakstu vākšanu, lai iegūtu Satversmē noteiktos 1/10 jeb apmēram 150 000 vēlēšanu iedzīvotāju, turpinātu valsts. Deputāte uzsvēra, ka pauz savu personisko viedokli.

Raidījumā klātesošā deputāte Dana Reizniece-Ozola (ZZS) norādīja, ka *Zaļo* un Zemnieku savienība (ZZS) noteikti nav gatava tādiem kompromisiem, kas ierobežos iedzīvotāju iespējas rosināt referendumus. Čepānes ierosinājumu viņa nodēvēja par "ļoti nekorrektu tirgošanos ar skaitļiem".

Juridiskās komisijas priekšsēde

apliecināja, ka noteikti piekrit idejai sadalīt Valsts prezidenta Andra Bērziņa otrreizējai izskatīšanai nodoto likumprojektu par referendumu rosināšanas kārtības maiņu, lai normas, kas attiecas uz ārvalstu līgumu nosacījumiem un Eiropas Savienības pilsoņu iniciatīvu, tiktu pieņemtas kā atsevišķs likums.

***

Valsts prezidents Andris Bērziņš

3. augustā nosūtīja motīvētu rakstu Saeimas priekšsēdei Solvitai Ābolītiņai, kuņģa saskaņā ar Satversmes 71. pantu prasa likuma „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”” otrreizēju caurlūkošanu. Izvērtējot Saeimas iepriekš veiktos labojumus un pieņemtos likuma grozījumus, Valsts prezidents vērs uzmanību uz to, ka viņa 2012. gada 28. jūnija motīvētajā rakstā Saeimai par likuma grozījumu otrreizējo caurlūkošanu ietvertie apsvērumi ir ņemti vērā.

Prezidenta lēmums taps, tāpēc, ka saņemti 38 Saeimas deputātu paraksti. Valsts prezidenta ieskatā referendumu rīkošana šobrīd nav iespējama aiz juridiskiem iemesliem (likumā ietvertas normas, kas īsteno Lisabonas līgumā noteikto) un par atsevišķiem jautājumiem ir iespēja panākt kompromisu Saeimā bez tautas nobalsošanas. Nav pieļaujams, ka par Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām ne vien tiktu rīkots Satversmes 73. pantam neatbilstošs referendums, bet arī tās netiktu laikus izpildītas. Par šādu prasību neizpildi Latvijai iestājas atbildība, proti, Eiropas

Komisija var uzsākt pārkāpuma izskatīšanas procedūru pret Latviju.

***

Iegūst Eiropas gada pašvaldības titulu

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) izvērtējusi 15 pašvaldību darbu. Tituls “Eiropas Gada pašvaldība 2012” piešķirts Ventspils pilsētai un Gulbenes novadam.

Arī citām pašvaldībām tikuši dažādi tituli. Nominācijā “Pašvaldība starppaaudžu sadarbībai” uzvarējušas Jelgavas pilsēta un Alojās novada pašvaldība, tituls “Pašvaldība senioru vērtības celšanai sabiedrībā” piešķirts Balvu novadam un Daugavpils pilsētai, tituls “Pašvaldība veselīgam dzīvesveidam” - Liepājas pilsētai un Dobeles novadam, nominācija “Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai un iedzīvotāju iesaistei” - Rīgas pilsētai. Savukārt Rūjienas, Bauskas, Kuldīgas, Dagdas novada pašvaldības, kā arī Jūrmala un Valmiera tiks piešķirtas speciālbalm, kā arī pie īpašas atzinības par panākumiem konkrētā sfairā.

***

Paidagogu kvalifikācijas vērtējums

LTV raidījumā *Labrīt, Latvija!* izglītības un zinātnes ministrs Roberts Kīlis norādīja, ka Latvijas izglītības iestādēs 2000 pedagogi atbilst augstākajai - ceturtajai vai piektajai profesionālās darbības kvalitātes novērtējuma kategorijai. Lielākā daļa Latvijas pedagogu - 60% - atbilst trešajai kategorijai. Pamatojoties uz šo novērtējumu, ar 1. septembri tiks ieviesta pedagogu atalgojuma sistēma.

Grozījumi pedagogu darba samaksas noteikumos paredz ar 1. septembri paaugstināt pedagogu zemākās mēneša darba algas likmes par 10%, tādējādi palielinot algu jaunajiem pedagogiem un tiem, kuri patlaban saņem vismazāk. Tā tiks panākta visu pedagogu zemākās mēneša darba algas likmes vienādošana, novēršot nevienlīdzību starp Izglītības un zinātnes ministrijas un citu ministriju pakļautības izglītības iestāžu pedagogiem.

Ar 1. septembri plānots palielināt arī izglītības iestāžu vadītāju, viņu vietnieku un pedagogu mēneša darba algas likmes par 10%, tādējādi palielinot arī atalgojuma gradāciju atkarībā no izglītojamo skaita. Pedagogiem, kas projektā “Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos” ir ieguvuši profesionālās darbības kvalitātes ceturto pakāpi, par viņu veikto pedagogisko darbu plāno noteikt piemaksu 8% apmērā, savukārt pedagogiem, kas ieguvuši profesionālās darbības kvalitātes piekto pakāpi, - 12%, tādējādi motivējot tos pedagogus, kuriem ir augstākā profesionālā kvalifikācija.

Grozījumos tiks precizēti un papildināti pedagogu amatu nosaukumi - skolotājs mentors, skolotājs karjeras konsultants, skolotāja palīgs, pirmsskolas metodisks.

Gatavos Latvijas vēstures enciklopēdiju

Par godu Latvijas 100. gadadienai 2018. gadā vēsturnieki plāno sagatavot Latvijas vēstures enciklopēdiju, kas aptvertu posmu no aizvēstures līdz mūsdienām. Pēc tikšanās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu Latvijas Vēsturnieku komisijas (LVK) vadītājs Inesis Feldmanis atzina, ka tas nav tikai vēstures jautājums, jo mēs nevaram samierināties ar to, ka skolotājiem vēstures faktu meklēšanai bieži jāizmanto Latvijas padomju enciklopēdija. Enciklopēdija tiks sagatavota uz Latvijas Valsts 100. gadadienu 2018. gadā. Enciklopēdijas veidošanai varētu tikt radīta grupa un lūgts Kultūras ministrijas atbalsts, jo šāda darba izdošana prasīs lielus līdzekļus.

***

Idejas par jauniem valstiskiem veidojumiem

Valsts prezidents Andris Bērziņš nesēn prognozēja, ka nākamie gadi mums varētu nest pārmaiņas, kādas šobrīd nevienam pat prātā nenāk. Tūlīt sarosījās politisko notikumu apskatnieki, kā arī ekonomisti un izteica dažādus minējumus - kas varētu notikt, un kam būtu vēlamas notikt. Dažas idejas.

- Vērts būtu apsvērt vienotu monetāro politiku Baltijas reģionā. Šāda ideja tika izvirzīta jau pag. gs. 90. gados, taču tad katra valsts izvēlējās suverēni izmantot savu neatkarību. No ekonomikas viedokļa lielāks tirgus būtu neapstrīdams ieguvums, jo pašmāju tirgus ar diviem miljoniem patērētāju ir pārāk mazs. Normāla ekonomiskā attīstība sākas ar noteiktu cilvēku skaitu - no pieciem miljoniem iedzīvotāju.

- Eiropas Parlamenta deputātes Sandras Kalnietes ieskatā Latvijai būtu lietderīgi izveidot Savienību ar Igauniju, palielinot mūsu politisko un ekonomisko mērogu. Kalniete saņem iebildumus - vienai mazai valstij piešķaitīta otra maza valsts nedod spēka pieaugumu.

- Pēdējos gadu desmitos Latvija cenšas virzīt Baltijas kopības ideju, taču ne Lietuva, ne Igaunija to neatbalsta. Igaunija vairāk skatās uz Ziemeļvalstīm, ar Lietuvu Latvijai vienmēr bijušas un ir domstarpības ekonomikas jautājumos.

- Gunta Ulmaņa prezidentūras laikā tika izvirzīta ideja par Latvijas, Igaunijas un Somijas sadarbības modeli. Prezidents ideju noraidīja.

- Piecu Ziemeļvalstu (Somijas, Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas, Islandes) un triju Baltijas valstu sadarbību atbalsta Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess. Vizītes laikā Latvijā Ilvess paziņoja, ka Baltijas reģions ir novecojis pagājušā gadsimta termiņš, 21. gadsimtā mērķim jābūt lielākai vienībai.

***

Rīgā ierodas ASV kara kuģis

Rīgā ierodas ASV jūras kara flotes kuģis *USS Farragut*. Vizītes mērķis ir turpināt ASV 6. flotes sāktu sadarbību ar Baltijas val-

stīm jūras partnerības un jūras drošības jomā. Vizītes programmā ir ASV jūrnīku piedalīšanās Lielās talkas organizētāju biedrības “Pēdas LV” rīkotajā talkā Mīlestības salā, draudzības spēle ar Latvijas Nacionālo bruņoto spēku basketbola vienību, sociālās aprūpes centra *Stella maris* apmeklēšana.

***

Veidos Latgales vēstniecību

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Latgales reģiona rīcības plānā “Iespēju Latgalē” iecerēts sākt darbu Latgales vēstniecības Rīgā izveidē. Pārstāvības izveide plānota par vienu no pasākumiem Latgales uzņēmumu atbalstam un attīstībai. Paredzēts, ka līdz šā gada beigām ministrija apzinās, cik liels finansējums nepieciešams šādam projektam un kāda būs kārtība, kā šāda vēstniecība tiks izveidota galvaspilsētā. Latgales pārstāvībā Rīgā būs iespēja iegādāties Latgales mazo ražotāju produkciju.

***

Latvijas skolēnu panākumi

Latvijas skolēni piedalījās Starptautiskajā ķīmijas olimpiādē (*ICHO 44*) ASV galvaspilsētā Vašingtonā. Viņi 72 valstu dalībnieku konkurencē ieguva vienu sudraba, divas bronzas medaļas un vienu atzinību. Georgijs Treņins no Rīgas 95.vidusskolas ieguva sudraba medaļu, turklāt labās ķīmijas zināšanas viņam palīdzēja šādu pašu medaļu iegūt arī šā gada Starptautiskajā fizikas olimpiādē. Bronzas medaļas saņēma 12. klases absolventi Jānis Briška no Jēkabpils Valsts ģimnazijas un Viktorija Sacharuka no Rīgas 40. vidusskolas, atzinību ieguva Rīgas Valsts 1. ģimnazijas skolēns Ervīns Cauna. Komandu pavadīja mentori - Latvijas Organiskās sintezes institūta vadotājs pētnieks Juris Fotīns un LU Ķīmijas fakultātes Vispārīgās ķīmijas laboratorijas vadītāja Skaidrīte Pakule.

***

Miris Latvijas karavīrs

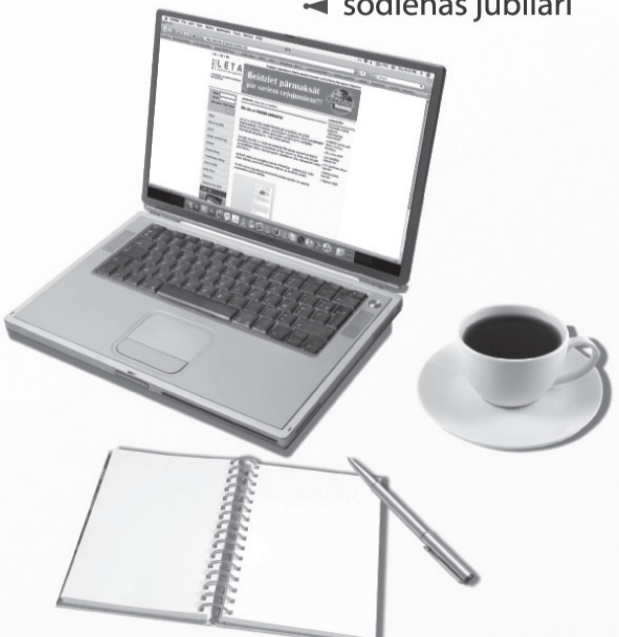
ASV bruņoto spēku hospitāli Vācijā 1. augustā ar pārkaršanas izraisītiem veselības sarežģījumiem miris Nacionālo bruņoto spēku (NBS) 1. kājnieku bataljona kaprālis Jānis Voitkevičs. Karavīra veselības stāvoklis pasliktinājās 25. jūlijā kalnu apmācības kursa laikā Gruzijā. Viņš nekavējoties tika nogādāts Gruzijas pilsētas Gori slimnīcā, savukārt 27. jūlijā pārvests uz ASV bruņoto spēku hospitāli Landštūlē, Vācijā, kas ir viena no labākajām ārstniecības iestādēm, kur strādā ārsti ar lielu pieredzi šādu gadījumu ārstēšanā. Kalnu apmācības kurss jūlijā beigās notika Gruzijā, Sačerē, NATO programmas “Partnerattiecības mieram” Kalnu apmācības un izglītības centrā. Latvijas karavīri tur apguva pamatiemaņas darbībai kalnainā apvidū, maršruta plānošanu, evakuāciju un citas prasmes.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Kāds izlīgums? VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Valsts prezidenta Andra Bērziņa ierosinātais izlīgums diez vai ir iespējams - gan šaurā, gan plašākā nozīmē.

Prezidenta labo nodomu garā formulēto *Labas gribas manifestu* parakstījuši ap 4000 iedzīvotāju, tostarp Marija Naumova un Georgs Andrejevs, Solvita Ābolčiņa un Edgars Rinkēvičs. Manifestā teikts: "Mēs uzskatām, ka mīlēt Latviju un rūpēties par tās nākotni nozīmē mīlēt un cienīt tās unikālo vēsturi, latviskās tradīcijas, kultūrtelpu un latviešu valodu."

Spriežot pēc tā, kas rakstīts avīzēs *Vesti Segodņa* un *Čas*, kā arī portālā www.IMHOclub.lv, krietna daļa Latvijas krievvalodīgo iedzīvotāju šos vārdus nevēlas ie-gaumēt un aicinājumu nevēlas saklausīt. Negrib, un cauri. Nākamais manifesta teikums, kurā norādīts, ka "mīlēt Latviju nozīmē mīlēt un cienīt citas Latvijas telpā mājajošas tradīcijas un kultūras, visu tautību cilvēkus, kam Latvija

ir mājas", šiem cilvēkiem liek vie-nīgi raustīt plecus, jo viņiem acim-redzot Latvija nav mājas.

Un izlīgums starp abu pušu frontiniekiem? Pirms 27 gadiem - 1985. gada 9. novembrī avīzē *Laiks* ievietots mans raksts *Vai veterāni nekad nesalabs?*. Es tajā atgādināju, ka "abās pusēs - vācu *Waffen-SS* un padomju gvardes divīzijās" - bija "neapšaubāmi godīgi frontinieki, kuŗi kaŗoja tāpēc, ka viņus iesauca, ka viņiem nebija citas iz-ejas, ka bija (...) jāaizstāvas pret bruņotu ienaidnieku. (...) Sirmie veterāni, rimstieties un mēģiniet beidzot salabt - kaut vai pie pus-stopa!"

Sekoja nikna atbilde: avīzelē *At-balss*, ko KGB mēdza piesūtīt tālaika latviešu trimdniekiem (1986, Nr.2), Mavriks Vulfsons raksta, ka "šim blusu stāstiņam ir sava āža kāja, par kuŗu *Laiks* maksā. Tas ir vārdiņš "un", ar kuŗu Jūs it kā nemanot, bet ai, cik tiši gribat iebāzt vienā maisā fašistus un boļševikus."

Pagāja krietns ceturtdaļgad-simts, un kāds! Valsts prezidents Andris Bērziņš vērsies pie abu

pušu frontiniekiem ar aicināju-mu salabt, bet atsaucību īpaši ne-mana. Un tos, kas kaŗojuši "vācu pusē", abu Rīgas krievvalodīgo avīžu un minētā portāla IMHO rakstoņi joprojām uzskata par "fašistiem".

Šoreiz ne vairs sen mūžībā aiz-gājušais Mavriks Vulfsons, bet Konstantins Gaivoronskis, kas publicējas vienlaikus IMHO por-tālā un avīzē *Vesti Segodņa*, nācis klajā ar pamfletu *Akts par bezie-runu atzīšanu*, kuŗā gan atzīst, ka ir bijis tāds Molotova-Ribentropa pakts, taču apgalvo, ka šis pakts nebūt nav bijis faktors, kuŗš izrai-sīja Otro pasaules kaŗu, kas sākās, kad Vācija uzbruka Polijai 1939. gada 1. septembrī, jo šo iebrukumu Hitleris sācis plānot jau 1939. gada aprīlī, "ilgi pirms pakta". Gai-voronskis nevēlas saprast, ka Hit-lers nebūtu šo iebrukumu sācis, ja nebūtu nodrošinājis sev part-neri, vienodamies ar Staļinu, kas savukārt uzbruka Polijai no aus-trumiem 17. septembrī.

Gaivoronskis sašutis par to, ka prezidents Bērziņš prasa, lai pa-domju kaŗaspēka veterāni atzīst

Molotova-Ribentropa pakta no-ziedzīgo raksturu. Tas nozīmē, gaužas Gaivoronskis, ka no sar-kanarmijas 130. latviešu korpusa veterāniem tiek prasīts "parakstīt aktu par bezierunu kapitulāciju vēstures oficiālās versijas priekšā, ko apstiprinājušas Latvijas tagad-ējās varas iestādes".

Tālāk pats Gaivoronskis "apgriež vēsturi otrādi": viņš apgalvo, ka nekādi Staļina noziegumi neat-taisnojo-t s. nepilsoņu statusu Lat-vijā un to, ka krievu valoda skaitās svešvaloda. Tā jau ir tā nelai-me, ka Latvijas okupācijai, ko īstenoja noziedzīgais Staļina režīms, sekoja krievvalodīgo migrantu plūdi, ku-ŗu rezultātā vēl tagad LR pamat-tautas īpatsvars nepārsniedz 60 %, un Latvijas valdība spiesta darīt visu, lai šī zeme nepārvērstos div-kopieniu valstī ar divām valsts va-lodām. Jo vairāk tāpēc, ka ceturtdaļmiljona LR pavalstnieku ar sa-vu balsošanu t.s. valodas referen-dumā parādīja, ka diez vai Latvija viņiem ir "mājas".

Par noskaņām Latvijas krievva-lodīgajā publikā, kuŗas izlīgumu padara maz ticamu, liecina Dmit-rija Marta raksts *Skandalozā plāks-nīte avīzē Vesti Segodņa* 31. jūlija numurā.

Liepājā ir 1977. gadā uzceltais

piemineklis ar uzrakstu *Zvejnieku un jūrnieku piemiņai, kas gājuši bojā jūrā*. Un 2000. gadā zem šī uzraksta tika piestiprināta plāks-nīte ar tekstu angļu valodā, godi-not amerikāņu izlūklidmašīnas apkalpes locekļu piemiņu, kuŗi gāja bojā, kad 1950. gada 8. aprīlī to notrieca padomju iznīcinātāji.

Skandaloza galu galā ir nevis šī plāksnīte, pie kuŗas ik gadu 8. aprīlī noliek ziedus ASV vēstniecī-bas darbinieki, bet to nezināmo vandaļu rīcība, kuŗi tagad šo plāksnīti aizkrāsojuši un līdzās krievu burtiem ieskrāpējuši vār-dus: *Slava PVO SSSR* (slava PSRS pretgaisa aizsardzībai).

Šo vandaļu rīcību attaisno un at-balsta visi - viscaur krievvalodīgie, - ar kuŗiem sarunājies *Vesti Segod-ņa* žurnālists Dmitrija Marts. Tātad viņiem - arī gados jaunajiem - ASV joprojām ir ienaidnieks, bet PSRS - zaudētā "mūsu valsts".

Kāds Vitālijs Budovskis, ar kuŗu uz ielas runājis Dmitrijs Marts, sašutis par to, ka Rīgā Revolūcijas mūzejs pārtapis par Kaŗa mūzeju un Sarkano strēlnieku mūzejs par Okupācijas mūzeju. Viņaprāt tas esot galīgs absurds.

Nu, kāds gan te var būt izli-gums?

Franks Gordons

Tragēdija Sīrijā, tragēdija citur

Tas ir nebei-dzams slaktiņš. Katru dienu iet bojā daudzi civilie-dzīvotāji, un pārejā pasaule šķiet gluži nespējīga kaut ko darīt lietas labā.

Runa, protams, ir par Sīriju, kur tā dēvētais Arabu pavasaris nav nesis tādus pašus augļus kā Ēģiptē, Tunisijā un citur. Sīrijas diktators ir icerties, un centieni pārtraukt asi-naino kaŗu starp režīmu un tā pre-tiniekiem, izrādās, ir tik veltīgi, ka Apvienoto Nāciju organizācijas iecelts sūtnis minētā jautājuma risināšanai Kofi Annans ir atteicies no amata, jo cerību vairs neesot ne-kādu.

Starptautiskā nespēja atrisināt Sīrijas konfliktu ir krasā pretrunā ar to, kas tika piedzīvots pērn, kad līdzīgi uzbrukumā civiliedzīvotā-jiem notika Lībijā. Toreiz starptau-tiskā sabiedrība itin naski saorga-nizēja bombardēšanas kampaņu, kuŗas rezultātā režīma pretinieki ātri guva uzvaru un valsts ilggadē-jais un visnotaļ maniakālais dik-tators Kādafi tika sagūstīts un nogalināts.

Protams, arī minētajās valstīs viss nav noticis gluži tik gludi, kā varētu cerēt. Piemēram, Ēģiptē Augstākā tiesa anulēja vairāk vai mazāk demokrātiski ievēlētu par-lamentu, dodot priekšroku valsts militāristiem, kuŗi šķiet visnotaļ negribīgi jautājumā par valsts pār-valdes nodošanu civilistu rokās. Pat jaunievēlētais valsts prezidents nebija spējīgs atjaunot atcēltā par-lamenta darbību.

Sīrijā viss ir citādi. Vaina par to, ka starptautiskās organizācijas nav spējīgas pārtraukt nebeidzamo asinsizliešanu, ir jāuzņemas Ķīnai, kas allaž izturas pat ļoti slimīgi pret

centieniem „iejaukties” citu valstu darīšanās, kā arī Krievijai, kuŗai Sīrija ir tuvs partneris, lielākoties taisni ieroču tirdzniecībā. Abas liel-valstis atkārtoti ir bloķējušas cen-tienus atrisināt radušos situāciju, un tas nekādā ziņā nedara godu ne Pekinai, ne Maskavai. Abos gadīju-mos var jau saprast, kāpēc attiecī-go valstu vadītāji ir tik uzstājīgi, ka Sīrijā neviens nedrīkst iejaukties. Ķīnai ir neatrisināti jautājumi gandrīz ar visām kaimiņvalstīm, it īpaši ja runa ir par jūras robežu, nemaz nemieminot to, ka tā okupē Tibetu un joprojām apgalvo, ka Taivana ir Ķīnas province, nevis neatkarīga un pat ļoti turīga valsts. Savukārt Krievija vienmēr ir ap-galvojusi, ka nevienam nav tiesību iejaukties tajos procesos, kuŗus diktē Kremlis un tā saimnieki. Starp citu, kā jau visiem zināms, Krievija okupē daļu Gruzijas, jo-projām iejaucas Moldovas lietās, dara visu iespējamo, lai Baltkrievijā un Ukrainā saglabātu režīmus, kuŗi vērsās vairāk austrumu, mazāk rietumu virzienā u.tml. Taču tas nav un nevar būt aizbildinājums tam neprātam, kādu Krievija un Ķīna ir demonstrējušas attiecībā uz notikumiem Sīrijā.

Kas par to būtu jādodomā Latvijā? Sāksim ar to, ka neviens īpaši ne-gribētu doties kaŗā pret Sīrijas val-dību. Mūsu valstij joprojām kaŗa-vīri ir Afganistānā, tur nemieri turpinās un mūsu puīši ir briesmās tāpēc, ka nemieri turpinās, kādreizējie valdnieki no talibu kustības nekur nav pazuduši, un reizēm pat tie afgāņi, kuŗi piedalās drošības spēkos, izrādās, ir teroristi. Skaidrs, ka ārvalstu klātiene Afganistānā būs vajadzīga vēl ilgi un dikti, lai arī turpmāk apmācītu pašu afgāņu drošības un policijas spēkus, kā arī lai nodrošinātu, ka valsts, kuŗa jau

vairāku gadu desmitu gaŗumā ir tikusi kaŗa plosīta, varētu atkopties un kļūt par normālu valsti ar nor-mālu tautsaimniecību un normālu politisku iekārtu. Pagaidām ar to joprojām iet kā pa brikšņiem, jo prezidenta Karzaji pārvaldītā valsts ir korupcijas pārņemta, piedevām joprojām lielu daļu savu ienākumu afgāņi gūst no opija magonēm, ko ārvalstu spēki cenšas iznīcināt, bet paši afgāņi - saglabāt.

Nepārprotams ir fakts, ka liela daļa mūsu planētas iedzīvotāju joprojām dzīvo vairāk vai mazāk nosacītā verdzībā. Mums kaimi-ņos ir Baltkrievija, ko aizvien vēl vada cilvēks, kuŗu joprojām sauc par Eiropas pēdējo diktatoru, - Aleksandrs Lukašenko. Arī Krie-vija ir valsts ar visnotaļ diktatoris-ku valdību - ar caru Vladimīru priekšgalā. Būtībā vienīgā atšķirība starp bijušo PSRS un mūsdienu Krieviju ir tā, ka robežas vairs nav slēgtas un Krievijai ir starptautiski konvertējama valūta. Citādi viss ir tāpat, kā tas bija pirms 20 gadiem un senāk, - policija ir pagalam pat-vaļīga, cenzūra plašsaziņas līdzek-ļos ir visnotaļ visaptverīga, valsti ir gaužām daudz politisko cietum-nieku (piemēram, trīs meitenes, kuŗas it kā apgānījušas baznīcu un tagad var rēķināties ar septiņu ga-du cietumsodu, ko pieprasījuši prokurori) u.tml. Arī citur bijušajā PSRS teritorijā ir diktatoriskas valdības, it īpaši „stānās” - Uzbekis-tānā, Kazachstānā, Turkmenistā-nā -, un pat Azerbaidžānā; zināmā mērā arī Ukrainā un Gruzijā.

Tuvajos Austrumos demokrātija ir reta parādība, Saūda Arabiju pārvalda karaliskā ģimene, kas nekādi negrasās atbrīvot valsts pil-sonus no stingras jo stingras pār-valdes. Irānu pārvalda radikāli islāmisti, arī viņu valsts patlaban

ir starptautiskās sabiedrības uzma-nības centrā, jo režīms it kā cenšas iegūt kodolieročus. Bahreīnā Ara-bu pavasara izpausmes apspieda ar Saūda Arabijas bruņoto spēku palīdzību. Jemena ir tik chaotiski pārvaldīta, ka tur samērā nesen nogalinātā Osamas bin Ladenā ter-oristu organizācija kļūst arvien stiprāka. Afrikā ir visai daudz val-stu, kuŗas valda diktatori un koru-pcija; Somālija, piemēram, ir uz-skatāma par sabrukušu valsti, Kongo „demokrātikā” republikā un Sudānā plosās pilsoņu kaŗš, Zimbabvi joprojām lielākoties kontrolē maniakālais diktators Mugabe. Āzijā dažas valstis cenšas atbrīvoties no diktatoriskas pa-gātnes, it īpaši tas patlaban sakāms par Mjanmu (kādreizējo Birmu), kur beidzot ir notikušas demokra-tiskas vēlēšanas un no ilgstoša mājās aresta atbrīvota opozīcijas varone Aung San Su Kiji. Taču tur-pat ir arī Ziemeļkoreja, kur valda masīva nabadzība un arī bads, bet valsts diktators un viņa rokaspuiši bauda jo bagātu dzīvi. Turpat ir arī Ķīna, kuŗā komunisti it kā ir pa-laiduši brīvākā soli valsts tautsaim-niecību, bet politiku joprojām kontrolē ar tikpat skarbu attieksmi kā allaž.

Ko darīt? Diplomātija ne vien-mēr ir efektīva, ja runa ir par ap-trakotiem diktatoriem, sankcijas mēdz vairāk kaitēt vienkāršiem ie-dzīvotājiem nekā iedarboties uz režīmiem. Militāros procesos Ame-rika mūsdienās arvien vairāk iz-manto bezpilota lidmašīnas, kuŗas var bombardēt militāras installā-cijas un teroristu nometnes bez riska, ka bojā ies arī pilots. ASV tās izmanto Pakistānā un Afganistānā, kā arī Tuvajos Austrumos, bet diez vai tā vēlētos sūtīt kaŗavīrus vēl uz citām valstīm, ja jau viņi turpina darbu Irākā un Afganistānā. Irānas gadījumā ir iespējams, ka uzbru-kumu pret vietām, kur it kā tiek

attīstīti kodolieroči, izdarīs Izraēla, bet tas varētu izraisīt plašāku kon-fliktu. Izraēla pašā turpinās kon-fliktu ar palestīniešiem, - gan Amerikā, gan arī Rietumeiropā grūti spriest, vai atbalstīt Telavivas režīmu vai palestīniešus, vēl jo vairāk tāpēc, ka palestīniešus pār-valda organizācijas, ko dažas valstis joprojām uzskata par teroristis-kām.

Sava loma, protams, ir arī ekono-mikas jautājumiem. Ja arī Ķīnai nebūtu tās milzīgais kaŗaspēks, diez vai kāds tomēr gribētu iesaistīties kaŗā tāpēc, ka šī valsts apspiež tibetiešus un slukti uzvedas visā savā reģionā. Ķīnai pieder ļoti liela daļa ārvalstu parādu, tā ar precēm apgādā vai visu pasauli, un tādas saites pārtraukt, visticamāk, neviens negribētu. Tas pats sakāms arī par Krieviju un it īpaši par tās energeoresursiem.

Ir ļoti žēl, ka tik daudziem cil-vēkiem pasaulē jādzīvo nebrīvē. PSRS sabrukums deva lielas cerības, ka nu bijušajā tās teritorijā valdīs demokrātija un cilvēka brī-vība, bet kas to deva?! Būtībā vienīgi Baltijas valstis ar visām savām lielajām politiskajām un ekono-miskajām problēmām ir patiesi demokrātiskas, kā to apliecina fakts, ka visas trīs valstis jau labu laiku ir Eiropas Savienības un NATO locekles. Laikam atliek vie-nīgi cerēt uz cilvēku veselo saprātu, bet visās tais valstīs, kuŗas joprojām valda diktatori, no tādām cerībām labuma ir ļoti maz. *Laika un Brīvās Latvijas* lasītāji var būt pateicīgi Dievam vai liktenim par to, ka viņi gandrīz visi dzīvo brīvās valstīs. Taču atbildība par pasauli un tās nākotni ir mūsu visu rokās. Vismaz turēsim ikšķi, lai drīzāk un nevis vēlāk tādu pašu brīvību baudītu visi pasaules iedzīvotāji, tostarp arī Sīrijā.

Kārlis Streips

MŪZEJS „LATVIEŠI PASAULĒ”

Top ārzemju latviešu mūzejs Latvijā “Latvieši pasaulē”. Mums visiem ir iespēja piedalīties mūzeja īstenošanā un pilnveidošanā. Ar mūzeja valdes locekli Mariannu Auliciemu tikos dienu pirms Jāņiem mūzeja biroja telpās Ausekļa ielā. Tajā brīdī nebija zināms, ka Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) aicinās tieši Mariannu teikt šā gada 18. novembrā uzrunu Austrālijas lielākajās pilsētās. Marianna šo ielūgumu ir pieņēmusi, un lasītājiem būs iespēja daudz vairāk par mūzeju uzzināt tieši no viņas. Intervijas laikā Marianna vairākkārt pauda nožēlu, ka līdz šim nav izdevies Austrālijas latviešiem pastāstīt par mūzeju, bet tagad, paldies LAAJ, šāda iespēja ir radusies. Marianna daudziem lasītājiem būs pazīstama, jo uzaugusi Brisbanē aktīvā latviešu ģimenē un vēlāk dzīvojusi Melburnā.

Kā radās ideja par mūzeju “Latvieši pasaulē”, saīsinājumā LaPA?

Marianna Auliciema: 2007. gadā šī ideja radās Maijai Hinklei. Viņa ir Amerikas latviete, vadījusi ALAs mutvārdu vēstures projektu Amerikā (sadarbojoties ar Māru Zirniņi Latvijā – V.L.). Maija intervējusi ļoti daudzus cilvēkus, un pēc Norvēģijas Emigrantu mūzeja apmeklēšanas viņai radusies doma, ka varētu izveidot veselu mūzeju par latviešu emigrāciju un došanos trimdā. Viņa piepulcēja draugus, domubiedrus, un dibinājām biedrību. No sākuma mums nebija darbinieku, tad izveidojām biroju un krātuvi un domājām, ka būtu labi, ja kaut kad būtu paliekama mājvieta.

Kā tu iesaistījies?

Maija man zvanīja, jo es Austrālijā strādāju Melburnas mūzejā (*Melbourne Museum*). Es palīdzēju Emigrācijas mūzeja filiālei uzsākt pirmo izstādi. Esmu mūzejoloģe un mācījos mūzejoloģiju Austrālijā – Brisbanē, Kvinslandes universitātē, un pēc tam Dikina (*Deakin*) universitātē Melburnā. Strādāju arī Kvinslandes mūzejā. Bet Latvija mani sauca, un tā nu mēs te dzīvojam. Kad mani bērni bija mazi, es tulkoju, bet, tā kā esmu mūzeju speciāliste, Maija lūdza mani pievienoties. Mēs veidojam projektus par latviešu izbraucēju vēsturi, bet galvenais ir tas, ka mēs tagad vācam materiālus. Tagad ir laiks, kad mums tas jādara. Ja mums jebkad būs mūzejs, kāda paliekama mājvieta, kur ir ekspozīcija, kur var nākt ciemos, tad šobrīd svarīgākais ir, lai mums ir krājums un materiāli, ko parādīt. Strādājam ar projektiem, kurus izstādām to, ko esam savākuši. Mums ir arī izstāde tīmeklī, to var apskatīt mūsu mājaslapā – www.lapamuzejs.lv. Mums ir bijušas vairākas īslaicīgas izstādes – Okupācijas mūzejā, Latvijas Universitātē, Latvijas Nacionālā archīva direktijā. Vispār ir arī tādi mūzeji, kurā apgalvo, ka viņiem nekad nebūšot mājvieta, – tīmeklī ir tāds Komūnisma mūzejs (*Museum of Communism*), kas ir pilnīgi virtuāls, bet tas strādā tāpat kā mūzejs.

Viss ir pieejams, bet tikai virtuāli. Tātad nekur nav teikts, ka mūzejam obligāti vajag paliekamu mājvieta.

Es šobrīd sēžu jūsu birojā. Te ir viena telpa, – kur ir citas telpas eksponātu nodrošināšanai?

Mums šeit ir birojs, un blakus ir krātuve. Pašlaik ir viena istaba, bet šobrīd arī tā kļūst par mazu. Mēs mēģinām tur visu apstrādāt, tāpat kā profesionālā mū-

izbraukušajiem, piemēram, uz Brazīliju, kas neietilpst viņu redzeslokā. Pati trimdā ir kaut kas tik plašs, ka viņi apzinās – paši viņi nevar to sakopot, un tādējādi mūsu abu darbs papildina viens otru.

Kādas lietas cilvēki no Amerikas, Vācijas vai Zviedrijas ir ziedojuši?

Pārsvārā ziedo tādas lietas, kas ir izvestas no Latvijas. Mēs tās gribam un pieņemam, bet tā ir

Marianna Auliciema un Tedis

zejā, bezskābes papīros visu kārtīgi iepakojam, apstrādājam un tad saliekam plauktos. Taču pašlaik esam uzsākuši sarunas ar Andri Vilku, Nacionālās bibliotēkas direktoru, viņš ir liels mūsu projekta idejas entuziasts un saprot, ka nav tik viegli nodrošināt mājvieta, īpaši tāpēc, ka esam privāta biedrība. Viņš ir piedāvājis izmantot telpas Nacionālajā bibliotēkā, kur būs liela krātuve, jo viņiem jāplāno krātuves telpas vairākus gadus uz priekšu. Viņiem būšot daudz vietas, un mēs varētu savu krājumu novietot tur. Krājums nebūs redzams publikai, bet vismaz varēsīm priekšmetus tur glabāt drošā un piemērotā vietā.

Ar Okupācijas mūzeju jums nav šādas sadarbības iespēja?

Notiek sarunas, un viņi ir mūsu draugi. Okupācijas mūzejs pats mums ir teicis – viņi ļoti priecāties, ka esam sākuši šo darbu, jo labi apzinās, ka trimdas tema ir ļoti plaša. Nemaz nerunājot par 19. gadsimtā

tikai maza daļiņa no tā, ko gribam savam krājumam. Piemēram, pagājušā gada novembrī mēs bijām ekspedīcijā Brazīlijā, un tur Ilona Gulbis mums uzdāvināja mazu, mazu paciņu. Kokvilnas maisiņš, kurā bijis ievērtīgs rupjmaizes gabaliņš un trīs naudiņas no Latvijas. Viņas mamma to vienmēr nēsājusi – visus gadus Brazīlijā. (Piemetināšu, ka pēc intervijas Marianna man šo brīnumu arī parādīja. No rupjmaizes palikuši vairs tikai milti – atliek vienīgi minēt, kas tur reiz bijis – V. L.). Šādas lietas ir fantastiskas un ļoti emocionālas.

No trimdas un trimdas kultūras dzīves mums ir pavisam maz objektu. Ļoti svarīga tema ir politika, bet svarīgas ir arī kultūras temas un vispār – kā latviešu kopienas ir dzīvojušas.

Es pieļauju, ka interesēt varētu mūsu tautastērpi vai to daļas, kas darinātas trimdā. Piemēram, Druvas kundze auda tautastērpu brunčus,

Purēns un Polikēvičs kala saktas. Mūsu keramiķu darbi ir pavisam citādi nekā Latvijā darinātie.

Jā, daiļamatniecība ir kaut kas tāds, ko nodod citiem, un latviešiem tā ir ļoti labi redzama. Ir visādas lietas. Mums nupat radās nometņu tema – man šķiet, ka mums kādā brīdī būtu jāsarīko *prāta vētra* vai pārrunas, kur mēs varētu visi nākt klajā ar idejām, ko mūzejam krāt. Tās pērles, kas gan glabājas, gan ir pazudušas... Kad sākam ar cilvēkiem runāt, viņi saka: “O, man bija tas, man bija vēl tas...” – un, protams, liela daļa jau ir izmesta. Es ļoti gribētu, lai cilvēki par to sāktu domāt un pēc iespējas visu paturētu, jo, piemēram, kādā sarunā Amerikas latviete sāka runāt par savu *brīvības kasti*. Es jautāju, kas tā tāda. Amerikā vairākiem latviešiem bijušas tādas *brīvības kastes* automašīnas bagāžniekā. Kaste bija latviska lellīte Baiba, šampānieša pudele, Latvijas karodziņš, svečītes un vēl kaut kas. Bija domāts, ka tajā brīdī, kad Latvija atgūs brīvību, lai kur cilvēks atrastos, viņš var piestāt ceļa malā un šo brīdi nosvinēt. Tas bija ļoti aizkustinoši! Tāda kaste bija ne tikai vienam, bet vairākiem cilvēkiem. Un tieši par šādām lietām daudzi nepadomā, ka vajadzētu tās paturēt.

Vēl es domāju par visām mūsu Austrālijas demonstrācijām – kur palikuši visi tie plakāti? Pērn Zinātņu akadēmijas izstādē bija daži, bet toreiz to bija tik daudz! Vēl ilgi bija palikuši kādi mūsu nestie – gan tikai uz papē gabela uzrakstīti saukļi, bet arī tā ir daļa vēstures.

Mums ir palikuši tikai daži mazi karodziņi, ko mana mamma sašuva. Bija kādi piecdesmit, sešdesmit. Mēs allaž lūdzām, lai cilvēki atdod, lai būtu nākamām demonstrācijām, bet pēc demonstrācijām daudzi tos paņēma līdz, un beigās ir palikuši ļoti maz.

Mūs interesē arī citi priekšmeti, kas varētu parādīt, kā cilvēki dzīvojuši.

Es domāju, ka Austrālijas latvieši bieži vien neapzinās, cik tā ir bijusi nozīmīga latviešu kopiena, nedz arī to, cik liela loma bijusi Austrālijas daudz-kultūru politikas izveidošanai. Tas gan ir jautājums, kas vēl būtu jāizskata. Būdamā Melburnā, latviešu ciemā, es runāju par to, lai cilvēki, kas domā sūtīt grāmatas uz Latviju, meklē kādas lauku bibliotēkas vai skolas, jo lielajām bibliotēkām grāmatas jau ir. Taču ir problēmas ar mītu, un tās būtu jārisina. Tāpat jārisina arī jautājums, kā cilvēki var kaut ko nosūtīt uz Latviju, piemēram mūzejam. Taču skatos LaPAs brošūrā, ka Austrālijas latvieši bijuši kūtri ar pārstāvja pieteikšanu mūzejam. Kas būtu jādara, ja kādu interesētu kļūt par mūzeja un pētniecības centra LaPA pārstāvi?

Jāraksta man e-pasts. Īstenībā mums pašiem ir vairāk jādara – mums jātieks uz Austrāliju un jārunā ar cilvēkiem. Mūsu pieredze tagad ir tāda, ka mums

jāredz cilvēki un jāskatās viņiem acīs un jāstāsta. Tāpat vien ar rakstiem cilvēki nav gatavi uzticēties šādā jautājumā. (Mūsu saruna notika, pirms mēs zinājām, ka LAAJ aicinās Mariannu teikt 18. novembrā uzrunu Austrālijā – V.L.)

Varbūt uzrunātie neapzinās, cik viņi tomēr ir bijuši svarīgi.

Jā – arī. Taču es domāju – tomēr arī šis attālumš, jo, kad braucām uz Brazīliju, iepriekš paziņojām, ka būsīm. Mēs zinājām, ko gribam, – izsludinājām, ka brauksim. Bet bija maz atsauču. Viņi vairāk atsauca uz personisku kontaktu. Tāpēc arī es jūtu, ka man vajadzīgs personisks kontakts ar cilvēkiem Austrālijā, – mēs tur vēl neesam bijuši kā LaPA. Pagājuši jau desmit gadi kopš tā laika, kad es tur dzīvoju.

Bet vajadzētu vismaz kaut kādu vietu, kur cilvēki varētu šobrīd nodot priekšmetus, jo es domāju – ir cilvēki, piemēram, kas pārceļas uz mazākām mājām, uz latviešu ciemu, un tad rodas šis jautājums – kur ko likt, ko paturēt; es saprotu, ka tas ir svarīgi, bet man vairs nav kur to likt.

Daina Grosa bija mūsu valdē. Viņai diemžēl bija pārāk daudz pienākumu, un viņa no valdes izstājās. Taču Daina ir viens cilvēks Melburnā, kas zina, ka mēs esam, ir labvēlīgi noskaņota un droši vien varētu mums palīdzēt. Bet mums vajag arī cilvēku, kas ļoti aktīvi darbotos. Es gribētu, lai kāds pieteicas! Cilvēkus vajag uzrunāt klātienē.

Ja lasītāji vēlēšies vairāk par jums uzzināt, kāda ir mājaslapas adrese?

www.lapamuzejs.lv

Pēc sarunas Marianna mani ieveda krātuves telpā, kur “dzīvo” arī mīlais lācītis Tedis. Izrādās, viņš atstājis Latviju kopā ar savu īpašnieci Anitu 1944. gada rudenī, tālāk 1951.gadā devies uz ASV. Vēlāk Anitas meita Vita Tedi paņēmusi līdzī, dodoties uz Minsteres ģimnaziju Vācijā. Tagad Tedis ir atgriezies dzimtenē un jūtieties ļoti labi. “Latvieši pasaulē” krājuma telpās par gaŗajiem trimdā pavadītajiem gadiem liecina viņa apvalkātais un nodriskātais kažociņš. Varbūt arī lasītājiem mājās glabājas kāda rotaļlieta vai kas cits, kas ļoti ilgojas atkal nokļūt Latvijā?

Valda Liepiņa

Lasiet tīmeklī!

ASV latviešu
laikraksta

LAIKS

mājaslapa
www.laiks.us

Uz mēness staru tilta / pagātnes jūrā stāvam...

8. augustā dzejniecei, rakstniecei Indrai Gubiņai – 85

Toronto rit kādreizējās Zemgales meitenes, tagad rakstnieces un dzejnieces Indras Gubiņas ikdiena. Ar katru dienu pieaug smeldze, atmiņu blīvums, sāpe par tuviem aizgājējiem. „- Brauc mājās! Trimda ir beigusies. /Beigusies? Bet kā lai tiek?/ Pāri jūrām, zemēm un kapiem, /kā lai tiek?” Svešuma ceļos izstaigāta arī Vācija un Anglija. Vienīgi sapnis par mājām, Latviju, palicis sapnis.

„...mēs, augdami svešā vidē, gan šo to iemācījāties, bet par īstiem kultūras cilvēkiem sākam veidoties krietni pavēlu, jo bijām bēgļu bērni, strādnieki, kuŗiem pie kultūras bija jātieka pa *sētas durvīm* vai pašiem uz savu roku, kad daudz kas jau bija nokavēts,” kādā vēstulē rakstījusi augusta gaviļniece, rakstniece un dzejniece Indra Gubiņa.

1927. gada 8. augustā Livbēzes pagastā Benconu ģimenē piedzima meita Indra. Skolas gaitas aizritēja Jelgavā, daži mācību gadi Jelgavas Skolotāju institūtā (1941-1944). „Esmu jelgavniece. Jelgavā pagājuši mana bērnība un agrā jaunība. Biju tikko kā beigusi trešo vidusskolas klasi Jelgavas Skolotāju institūtā, kad ar divriteni izbēgu, atstājot aiz muguras savas mājas, kuŗas vēl tagad atzīstu par savām istajām mājām, jo te [domāta Kanada] man ir tikai pagaidu mājvieta.” Līdzīgi daudziem tūkstošiem latviešu, arī Benconu ģimene devās bēgļu gaitās uz Vāciju. „Savu pēkšņo iekrišanu dzīvē ar visām tās rūpēm, likstām, netaisnībām un sāpēm toreiz Vācijā izteicu dzejoļos un tādu pārdzīvojuma dziļumu nekad vairs neesmu varējusi pantos atstāt, kaut arī tas bija parādīts klišeiskā, bērnišķā veidā,” atminas jubilāre. Bēgļu gaitas aizritēja Vācijā, Lībekas latviešu ģimnazijā tika turpinātas mācības (tur par literatūras skolotāju strādājis Jānis Rudzītis, mācījies arī Olafs Stumbrs). Šis laiks topošajai autorei deva spilgtu pārdzīvojumu un piedzīvojumu, kas vēl pēc gadiem atblāzmojas prozas tekstos. Bija iecerēts turpināt studijas Baltijas universitātē Pinebergā, tomēr apstākļi mainījās, un bijusi ģimnaziste Indra Bencone izceļoja 1947. gadā uz Angliju, bija austuves strādniece Bradfordā, bet vakaros apguva grāmatvedību un mašīnrakstīšanu. Jaunā vidē, Anglija un tur sastaptie cilvēki Indrai palika sveši, bet iepriecināja Anglijas mākslas galerijas. Tomēr Anglijā, dzejnieka Pēterā Aigara mudināta, Indra mērķtiecīgāk pievērsās jaunradei. 1951. gada decembrī laikrakstā *Londonas Avīze* publicēts pirmais stāsts „Rudens milesība”. Atkāpei der minēt, ka dzejot Indra bija sākusi jau skolas gados, institūtā bija darbojies literārais pulciņš, ko vadījis Gunars Saliņš, tajā piedalījušies arī Rita Gāle un Ernests Aistars. Anglijā ar sporta žurnālistu, bijušo valmierieti Gunāru Gubiņu izveidota ģimene. 1952. gadā jaunā ģimene izceļoja uz Kanadu. Un kopš tā laika Indru Gubiņu varēja sastapt Toronto

Indra Gubiņa

Dziesma debesīs kāpj

*Dziesma kāpj.
Ne griesti to aiztur,
ne stikla logi.
No zāles, no pašām saknēm tā sadreb,
pārviļņo krūmiem, ieķēras bērzos
un kāpj,
tieši pret debesīm zilām
augšup kāpj.*

*Ne pašu balsis vien,
bet arī tās – zem velēnām slēptas,
savijas, atbalso, skan.
No citiem laikiem un dvēselēm citām,
caur mūsu elpu, caur siržu pukstiem
brīvo un apspiesto vārdā
par savu tautu, par savu zemi
dziesma debesīs kāpj.
(Gotlande, 1979)*

(tur veidojās latviska literārā sabiedrība, tostarp Ingrīda Viksna, Angelika Gailīte, Velta Toma), sastapt Latviešu dziesmu svētku rakstnieku rītos, rakstnieku sarīkojumos, literārās pārrunās. Tomēr pirmajos gados Kanadā jaunajai ģimenei ar diviem maziem bērniem – meitu Noru un dēlu Arni - klājās pagrūti. Pārsteidzoši, ka līdzās visām mājās un ikdienas rūpēm, biroja darbiem Indra Gubiņa pati turpināja studijas Toronto universitātes Mākslas zinātņu fakultātē un bibliotēku zinātnē. Turpmākās darba gaitas Indru Gubiņu saistīja ar Toronto Mākslas galeriju un Toronto universitātes mākslas departamentu un universitātes bibliotēku.

Kanadā veidojās visa turpmākā literārā jaunrade, rakstīšana pamatos vairs nebija tikai „hobijs”, Toronto universitātes vakara kurss tika apmeklētas lekcijas īstā rakstniecībā,

rakstniecībā un filozofijā.

Indras Gubiņas literārā jaunrade rit vairākos virzienos – romāni, stāsti un noveles, kuŗos ir spēcīgs reālistiskais tēlojums, tomēr netrūkst arī romantiskas smeldzes un ilgu. „Viņas stāstījuma veids būtu saucams par psiholoģisko reālistu, tas reizē ir vecs un jauns un ir pastāvējis un pastāvēs vienmēr kā viens no centrālajiem literatūras paveidiem, jo tajā rakstnieks varbūt vistiešāk un skaidrāk var parādīt ne vien dvēseles dzīvi vispār, bet arī attiecīgā laikmeta īpatnības un psiholoģiskās problēmas” (Nora Valtere). Indra Gubiņa ir rakstniece, kuŗas darbos spēcīgs autobiogra-

skaudrāka ir zaudējuma smeldze, tāpat spēcīgas pārdomas par dzīvi un mūžu kopumā.

Otrs Indras Gubiņas darbības virziens attīstās ceļojumu ietekmē, top aizraujošas ceļojumu piezīmes, vērojumi un skicējumi („Kaza kāpa debesīs”, 1984, „Ar gliemežvāku”, 1988, „Ar ēzeli uz Akropoli”, 1993). Jaunākais autores darbs ir atmiņu stāstījumi „Vēlreiz turp un atpakaļ” (2008), kas pirms tam lielākoties publicēti *Latvija Amerikā*: „... visa nākotne ir pagātnē. Es tikai esmu, dzīvoju. Jā, tas viss. Esmu, eksistēju, domāju un atceros.” Šī grāmata vēlreiz apliecina, ka dzīvot tagadnē palīdz arī atmiņas, pagātnes nospiedumi. Dvēseliski visvairāk atkailināta autore atklājas dzejā

bet acis - ar atmiņām. Pēdējo gadu dzeja ir rudens dziesmas. „Ja es būtu saules stars, / es uzstotos okeana vilnim / un pāršūpotos pāri, / kur rīta rasā spoguļojas manas bērnības dienas.”

Indra Gubiņa pārsteidz ar savu radošo spēku – top jauni un jauni darbi. 2006. gada septembrī *Jaunās Gaitas* lappusēs publicētais „Lai sadeg” gan ir smeldzes pilns, tomēr neko tā pa istam nav iespējams sadedzināt – „Deg, tu redzi – tava pagātne deg un sadeg. Sadeg istās liesmās. Nē, nē! Pagātne nemaz nevar sadegt, jo tā jau ir tevī, ne papīros!” Indras Gubiņas literārais veikums novērtēts ar dažādām balvām, godalgām un atzīnībām. Arī Latvijas grāmatu krātuves glabā daudzus Indras

Rakstniece literāri mūzikālā pēcpusdienā korporācijā Gundegas

(„Paskaties kļāvā”, 1974, un „Vai ilgi vēl?”, 1989 (kopā ar Gunaru Janovski), „Dziesma – esmu tevī”, 1979, „Pār plašu jūru”, 1982, „Divaina spēle”, 1999). „Bet reizēm liekas – es nesu / savu dvēseli kā sarkanu tulpi / izstieptā rokā.” Dzeja gadu gaitā kļūst reznētāka, smeldzīgāka, pārdomu pilnāka, tomēr saglabā emocionālītāti, latvisko smalko skanējumu un vārdu burvību. Ar gadiem dzejas noskaņu papildina filozofisks apcerīgums, smeldze, vientulība. Ar vārdiem diemžēl nevar tumsu pabidīt malā, tomēr dzejnieces *es* nevēlas dzīvot pagātnes mirkļos, kaut arī apzinās, ka pagātnei nav tik viegli aizmest kā senas vēstules lapas. Viņa vēras mākoņos, gaida rītu un meklē prieku, jo citādi dvēsele nosals; dzeja kļūst kā divsaruna. „Uz mūžības kokles liktenis spēlē neatkārtojamu dziesmu – manu dzīvi. Mēs dzīves rudenī esam, bet ar siltām dvēselēm.” Cauri visam gadam dzejai saglabājas latviskais skanējums un apziņa, ka no savas tautas nevar un negrib aiziet, kaut nereti šīs saites asi duŗ, pieaug neziņa – kas esmu?, izsapņojoties ceļi uz mājām ir aizauguši ar dadziem, nātrēm,

Gubiņas literāros darbus. Tagad, kad esmu pievērsusies latviešu literārajai dzīvei Austrālijā, atkal „rakstos” esmu sastapusies ar Indru Gubiņu. Pēc viesošanās Austrālijā un sastapšanās ar rakstnieci un pedagogu Lūciju Bērziņu viņai veidojās korespondence vairāku gadu garumā. Tas nozīmē, ka arī šādas pastarpinātas „sastapšanās” ir iespējamas un iepriecina. Tāpat rakstnieces kolekcijā Rakstniecības mūzejā ir vērtīgas fotografijas no „Austrālijas laika”. Un vēl – man atmiņās ir mirkli gandrīz pirms desmit gadiem, kad sastapāmies Sanfrancisko Ivara Lindberga rīkotajā Rakstnieku cēlienā Latviešu Dziesmu svētku ietvaros.

Par to, ka jaunradišanas process turpinās, liecina publikācijas laikrakstā *Latvija Amerikā*, *Laikā, Jaunajā Gaitā*, un ir gaidāms, ka divdesmit sešām Indras Gubiņas grāmatām piepulcēsies vēl kāda. Kaut arī „Mans laiks, tavs laiks – rit”, vēl radošu nākamo dzīves gadu. Un ļoti ceru, ka kāda grāmata tiks izdota arī Latvijā.

Daudz baltu dieniņu vēlot,
Inguna Daukste-Silasprōģe

Kļūdas labojums

Cienījamie lasītāji!

Nelāga pārpratuma pēc 30. numurā publicētais dzejolis „Atdzimšana”, kuŗa autore ir Valda Dreimane, piedēvēts Dacei Micānei Zālītei. Atvainojamies par kļūdu!

Red.

VASARAS ELĒGIJA

Latvijas vasaras vienmēr bijušas negaidīti mainīgas, neprognozējamas, neparedzamas. Laikam jau Dieviņš zina, ko dara: kad citi Eiropā brien pa sniega kalniem un drebinās aukstumā, mēs sildāmies saulītes siltajos staros. Kad Viduseiropā cilvēki, karstuma nomākti, peldas, plunčājas un bradā pa pilsētu strūklakām, mēs meklējam kādu siltāku drēbes gabalu un skaužam ungārus, kuri, karstumā iztvikuši, nespēj pat veļdzēties ar saviem slavenajiem vīniem.

Arī mūsu vasaras mūzikas dzīvē viss norisinās līdzīgi: blakus augsta rūdījuma un kvalitātes apzīmogatām mūzikas kopām un atskaņotājiem sevi mēģina varītēm pieteikt mākslinieciskā ziņā ne tik augstvērtīgi ansambļi un autori. Bet tāda ir mākslas dialektika – patiesie mākslas milētāji un izgaršotāji vienmēr veidos elitāru loku, kam pretī nostāsies tie, kuri jaunradē eksplozīvi izvirdumi ir tikai sapnis, bet vēlme sevi apliecināt – dzīves mērķis. Un to būs vienmēr krietni vairāk.

2. jūnijā Rīgas Domā „Rīgas Festivāla” ietvaros Latvijas Nacionālās operas koris un koris „Latvija” igauņu diriģenta Tēna Kaljustes vadībā atskaņoja divus skaņdarbus ar vienādu nosaukumu – **igauņu komponista Arvo Pārta un latviešu autora Pēterā Vaska Credo**. Abu salīdzinājums gandrīz līdzsvarojas, mākslinieciskā nozīme abiem opusiem augsta.

Pārta *Credo* sacerēts 1970.-1971. gadā, komponistam savu

jaunrades ceļu uzsākot. Aiz muguras jau bija 1968. gadā skandalu izraisījušais darbs, ko PSRS „pirmie komponisti” nosauca par komponista „klūmīgo soli”. Taču tas atnesa Pērtam plašu pazīstamību. Toties ar *Credo* Arvo Pārta turpina savu mākslinieciskās publicitātes pieteikto izaicinājumu nogludinātājam padomju mūzikai. Ticības apliecinājums papildināts ar Vecās derības saukli – „Zobu pret zobu, aci pret aci!”. Pirmā brīdī kristīgās ticības apliecinājums, apvienots ar jūdu „kaļa saucieniem”, Eiropas kristīgajai auditorijai šķita izaicinoši neiespējams. Taču komponists sava darba komentāros rakstīja, ka „pasaules miera aizstāvji (zinām taču šis kustības iniciētājus!) ir bistamāki par pašiem agresoriem”. Arī to zinām, ka par agresoriem sauca gan ASV, Lielbritānijas, gan citu valstu valdības, kuŗas veidoja vienotu fronti pret komūnisma izplatību visā pasaulē. Arī šis Pārta darbs izpelnījās asu oficiālo nosodījumu. PSRS Komponistu savienības vadība Maskavā to nosauca par „rietumnieciskas ideoloģijas ievāzējumu, pretpadomisku un tāpēc nosodāmu”. Ar šo brīdi komponista darbi turpmāk padomijā vairs netika publiski atskaņoti. Kaut igauņi ne īpaši ievēroja šo liegumu. Toties Eiropā *Credo* tika atskaņots daudzās koncertzālēs.

Pārta *Credo* pamatu veido divi mūzikāli pretstati: Bacha Do-mažora prelūdijs no „Labi skaņotā klavesīna” pirmās daļas un no komponista izvēlēta ekspresīvā, stingri limitētā skaņu materiāla „izkaisījuma” orķestri, kas pretstatā bachiski svinīgajam korā ievadam ievēro klausītāju negan-

tu disonanču un garīga līdzsvara meklējumos. Dvēseles līdzsvars un apkārtējās pasaules spazmas veido šī ārkārtīgi mūzikāli bagātā darba jēgu un būtību. Interesanti, ka Latvijā šis darbs koncertā skanēja pirmo reizi. Tam ir paliekama, pārļaicīga vērtība, ko radījis autors, izmisīgi cīnoties par cilvēcīguma vietu mūsdienu izārdītājā pasaulē.

Pēterā Vaska *Credo* sacerēts nesen un nes sevī iekšēja miera, līdzsvara un pārdzīvās gudrības pieredzi. Citiem vārdiem, tas ir vieds darbs, kas spēj nomierināt ikdienas skrējienos un rūpēs nogurušo dvēseli. Reliģiski ekstatisks stāvoklis šajā darbā dominē pār sīko nozīmju un mazsvarīgo, postmoderno vieglprātību piedziņojumiem. Komponists te ar smeldzošām dvēseles sāpēm runā katram klausītājam saprotamā, sevī izstrādātā mākslinieciski emocionālā valodā. Diriģents abus skaņdarbus atskaņoja dziļi izjusti un izprasti. Par to arī ovācijas!

4. jūnijā Latvijas Nacionālajā operā ar koncertu uzstājās **Maskavas P. Čaikovska simfoniskais orķestris** diriģenta Vladimira Fedosejeva vadībā. Kādēļ operā, kuŗā akustikas kvalitāte ir tikai vēlējuma līmenī, un nevis Lielajā gildē? Atbilde droši vien būtu jāprasa visuvarenajam Krievijas vēstniekam un čeklajiem izpildgariem, kuŗiem šķita, ka svarīgāks par atskaņojuma kvalitāti ir reprezentācijas iespāids. Reprezentējās zāles pirmajās rindās, protams, krievu prominences un viens otrs no mūsu varas vīriem/sievām, kuŗi parasti koncertos nav redzēti.

Maskavas orķestris, šķiet, savus labākos laikus jau pārdzīvojis,

jo daudzi labi mūziķi labprātāk spēlē dažādos pasaules orķestros nekā Maskavā. Kad 1974. gadā Vladimirs Fedosejevs pārņēma orķestri savās rokās, neviens neko īpašu negaidīja no šī kapelmeistara, kuŗš pārnāca no Krievu tautas instrumentu orķestra vadīšanas. Rokas pastīvas, ar mūzikālītāti arī varēja būt labāk. Taču, gadiem ejot, diriģents, atspēlējot galvenokārt labi zināmo repertuāru, noturējies šī orķestra priekšā. Tā nu abi, nesot aiz sevis „labāko laiku” pieredzi, uzstājās Latvijas klausītājiem. Arī šoreiz piedāvājot divus labi zināmus darbus: Nikolaja Rimskā-Korsakova simfonisko ainavpasaku **Šeherezade** un Sergeja Rachmaņinova **Trešo klavierkoncertu**. Solists Antons Ļachovskis.

Klausoties Šeherezadi, radās iespēja to salīdzināt ar Rimskā-Korsakova paša talantīgākā audzēkņa Igora Stravinska „Ugunsputnu” jeb sākotnēji nosaukto „Uguņošana”. Abi tiešam orķestrali spoži instrumentēti, mirdz dažādu skaņkrāsu gaismās. Kā raķetes gaisā izspurdz neparasti instrumentētās temu un motīvu kaskādes. Taču šoreiz atskaņojums bija visai ikdienišķs, bez jaunu izjūtu atmodināšanas, klausoties šo sen zināmo mūziku. Diriģents esot bijis slims ar bronchitu, tāpēc tas būtu piedodami.

Taču S. Rachmaņinova 3. klavierkoncerts galīgi negāja kopā ar solistu. Brižiem viens steidzās, otrs kavējās, akustiskie trūkumi jūtami iedragāja savstarpējo mūzikālo saspēli. Ko lai dara, ja prezentācija ir svarīgāka par jēgu?

Interesantu vakaru solīja 12. jūnija nakts koncerta programma „**Nakts sirdspuksti**”, ko sniedza triju meiteņu ansamblis *Art-i-shok* (varbūt labāk – Artišoks?) Spiķeru koncertzālē. Čelliste Gu-

na Āboltiņa, sitamo instrumentu spēlētāja Elīna Endzele un pianiste Agnese Egliņa piedāvāja gan dzīvo atskaņojumu, gan elektroniskās mūzikas ieskaņojumus. No septiņu autoru darbiem sev atlasīju dažus, kuŗi pēc koncerta saglabājās atmiņā: islandieša A. Masona sitamdziesma 13 instrumentiem *Frum* (?), zvidra O. Parmeruda *Dreaming of darkness* (elektriskā mūzika), norvēģa R. Vallina *7 imperatives* klavierēm (atskaņoja četrus), kā arī divi latviešu komponistu darbi – Kristapa Pēterona „Rīgas nakts” čellam, klavierēm un sitaminstrumentiem, – drīzāk tukša grabināšana ar klišejām. Autors ievadrunā uzsvēra, ka darbs nav nopietns un tam nav meklējams saturs. Tur nu viņam bija tiesa. Labāk tad atskaņot mūzikāli interesantāko Pēterā Plakida „Nakts pastaiga”, kuŗā asprātība un humors iet roku rokā. Santas Bušs „Absints” ar gaŗiem autores komentāriem gaŗlaikvoja, jo arī šī opusa sekums, plāpība un meklēts daudznozīmīgums var uzdzīt tikai gaŗlaicību. Jautājums: kādēļ mums pēdējā laikā tik daudz seklas, tukšas mūzikas? Kādēļ to atskaņot? Varbūt atstāt autoru atvilktēs. Absints ne jau katram gaŗšo, un Rīgas nakts var būt tik dažādu notikumu pilnas, ka autoram pat aptvert šo daudzveidību ir grūti.

Par nozīmīgāko mūzikālo notikumu būtu mināms 21. jūnija **Verdi Rekviēma** atskaņojums Jūrmalā, Dzintaru koncertzālē Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra, korā „Latvija” un solistu priekšnesumā, no kuŗiem īpaši jāizceļ Elīnas Garančas dziedājums – precīzs, mūzikāli piepilnīts. Ar visu teicami tika galā orķestra galvenais diriģents Karels Marks Sišons.

Pauls Dambis

Divdesmito reizi Siguldā

Jau divdesmito reizi vasaras pilnbriedā skatītāju tūkstošus pulcē Siguldas Starptautiskie opermūzikas svētki. To organizētājs ir privātpersona – entuziasts un operas noburtāis Dainis Kalns. Viņam izdevies praktiskam prātam neapņemtājam – ik gadu vairāku dienu gaŗumā uzburēt mūzikas dzīres, kuŗās publiku iepriecina gan latviešu, gan citzemju opermākslinieki. Dainis Kalns arvien īpaši uzsver kvalitātes kritērijus, kas ir noteicošie, izraugoties dalībnieku kandidātūras kā koncertiem, tā arī speciāli šiem svētkiem veidotajiem operu iestudējumiem. Līdz ar organizatoriskām spējām šim aizrautīgajam vīram piemīt arī īpaša spēja jauno operas mākslinieku vidū ieraudzīt sevišķi apdāvinātos un dot iespēju viņiem spert tieši Siguldas pilsdrupu estrādē. Uz viņa aicinājumu šo divdesmit gadu gaŗumā arvien atsaukušies arī jau starptautisku slavu ieguvušie Latvijas operas mākslinieki. Siguldā labprāt dzied Inese Galante, Egils Siliņš, Aleksandrs Antoņenko un daudzi citi. Arī daudzi citzemju solisti Siguldā ir ar mieru atgriezties vēl un vēlreiz. Nemaz nerunājot par opermākslas draugiem, kas šos svētkus gaida kā savas vasaras mūzikālo kulmināciju, jo Siguldas

Dž. Verdi operā „Traviata” galvenās lomas atveidoja Viktorija Jastrebova un Jevgeņijs Akimovs

Foto: Diena.lv

ainava, atjaunotās pilsdrupas un apkārt valdošā mākslas atmosfāira braucienus uz koncertu vai izrādi šajos svētkos padara par brīnišķīgu piedzīvojumu.

Īpašs stāsts ir par Maiju Kovaļevsku, kas jau kopš 2003. gada rēgulāri piedalās Siguldas vasaras koncertos un izrādēs. Arī šogad dziedone bija apsolijsi piedalīties Dž. Verdi „Traviatas” iestudējumā, kas tika veidots speciāli opermūzikas svētkiem un viņas debijai Violetas Valerī lomā. Diemžēl Maija Kovaļevska saslima, un dažas dienas pirms pirmizrādes izrādījās, ka viņas

līdzdalība nav iespējama. Tas, protams, skumdināja dziedones talanta cienītājus, jo kopš pērnvasar Siguldas svētkos spoži atveidotās Tatjanas P. Čaikovska operā „Jevgeņijs Ņeņegins” māksliniece Latvijā nebija uzstājusies. Atlika tikai domās novēlēt ie-miļotajai dziedātājai drīzu izve-seļošanu.

Taču svētku organizētājs Dainis Kalns, spītējot neparedzētām grūtībām un šķēršļiem, „Traviatas” izrādi svētku viesiem tomēr uzdevināja. Zibenīgi tika nodrošināts cits galveno varoņu atveidotāju pāris – ievērojami dzie-

doņi no Sanktpēterburgas Marijas teātra (arī iepriekš paredzēto Alfredo atveidotāju bija piemeklējušas veselības problēmas). Un, ticiet vai neticiet, sestdienas vakarā neviena biļete netika atdota atpakaļ kasē, tieši pretēji – visas līdz pat pēdējai bija pārdotas. Šādā saasinātā ieinteresētības un uzmanības atmosfāirā vairāku tūkstošu klausītāju klātienē norisinājās speciāli Opermūzikas svētku 20. gada-dienai veidotā oriģināliestudējuma – Dž. Verdi operas „Traviata” pirmizrāde.

Iestudējuma mūzikālā virsvadība bija Vīnes diriģenta Vladimira Kiradžijeva rokās. Smalkjūtīgi un niansēti mūzicēja Latvijas Nacionālās operas orķestra mākslinieki, tā ka „Traviatas” populārās temas, ārijas un ansambļi ieguva dzirdri pirmreizīgu skaņējumu. Diriģents orķestri un solistus vadīja pa iedvesmotas mūzicēšanas ceļu, ļaujot operas skaņu rakstam un varoņu emocijām raisīties dabiskā vieglumā, bez jebkādas forsēšanas. Kiradžijevs panāca brīnišķīgu saskaņu ar dziedoņiem uz brīvdabas skatuves. Violetas lomā bija Pēterburgas Marijas teātra soliste Viktorija Jastrebova, kas klausītājus savaldzināja ar smalki izstrādātu vokālo un aktierisko priekšnesumu. Mēs redzējam traušanu būtnei, kas nolemta bojā ejai uz krāšņas sabiedrības fona, un pat

mīlestības jūtas, kas uz brīdi Violetu paceļ lidojumam, nespēj aizkavēt šo likteņa nolēmumu. Liriskais tenors Jevgeņijs Akimovs, kas mūsu publikai pazīstams jau pēc iepriekšējo gadu Siguldas brīvdabas izrādēm (viņš Opermūzikas svētkos piedalījās jau septīto reizi!), Alfredo lomā pārliecināja ar dabisku lirismu un partnerībā ar Violetas atveidotāju panāca lielisku balsu un dvēseļu saplūsmi Verdi mūzikā.

Alfredo tēva Žorža Žermona lomā šajā izrādē bija italiešu baritons Vitorio Vitelli, šagada vispilgtākais atklājums. Dziedonis ar veiksmīgu karjēru, kas veidojusies pēc 1996. gada uzvaras Plasido Domingo rikotajā konkursā *Operalia*, ar plašu liriskā baritona repertuāru atturīgi elegantā aktieriskā formā izrādes koptēlā iekļāvās, pārstāvēd izteiktu *belcanto* dziedāšanas skolu.

Lai „Traviatas” izrādē uz Siguldas pilsdrupu skatuves varētu satīties ievērojami solisti no dažādām valstīm un kopā radīt viena vakara brīnumu (otra izrādē notika Ventspils Teātra namā *Jūras vērti* 7. augustā), atzīstamu, profesionāli augstu vērtējamu darbu bija veikuši režisors Edmunds Freibergs, scenografs Reinis Suchanovs un kostīmu māksliniece Ieva Kundziņa.

Gundega Saulīte
(Turpinājums 8. lpp.)

Divdesmito reizi Siguldā

(Turpināts no 7. lpp.)

Baltā divstāvu skatuves izbūvē Verdi varoņi iekļāvās itin dabiski, viņi nebija pakļauti nekādai „no malas” izraudzītai un uzspiestai koncepcijai, bet dzīvoja mūzikā – viegli un iedvesmoti. Ar skatuves izgaismošanu un krāsu akcentiem, ko uzsvera

kostīmu „spēle”, tika panākta atšķirīgu ainu noskaņa, atmosfērai mainoties no gaiši dzeltenīgi vieglprātīgas līdz vīnsarkanai kaislību krāsai, pēdējā cēlienā nonākot līdz aukstam baltumam, kas apņēma galveno varoni. Darbā ar koŗa grupu bija panākta

precīza, lakoniska mizanscēnu izteiksmība, bet otrā plāna lomās atbildīgi darbojās gan Kristīne Zadovska – Flora Bervuā, gan Krišjānis Norvelis un Guntars Ruņģis – Barons Divāls un Gastons, bet Antra Bigača nepateicīgajā Violetas istabenes Anīnas

lomā tieši mirdzēja.

Latvijas vasaras vakara gaisotne it organiski apņēma itāliešu operas skaņu viļņus, tā sakļāvās ar pariziskām izpausmēm skatuves norisēs, kopā radot neaizmirstamu mākslas pārdzīvojumu. Šādi iespaidi tik drīz neiziet no prāta un sirds.

Nākamajā dienā Siguldas opermūzikas svētkus vainagoja plaša

galā koncerts ar kuplu starptautiski atzītu viessolistu un Latvijas spēku līdzdalību. Bet tas jau ir cits stāsts. Jāpiebilst, ka mūsu lietainajā, pērkona negaisiem bagātajā vasarā dienās, kad Siguldā svētkus svinēja opermūzika, laika apstākļi mūs nepievēla. Ne velti svētku organizētājs Dainis Kalns mēdz atkārtot: „Dievs operu mīl!”

Gundega Saulīte

Okupācijas mūzeja biedrība

...jūlija trešās nedēļas nogalē ir sasaukusi gadskārtējo jūlija pilnsapulci. Soreiz tā notiek man ļoti pazīstamā vietā - viesnīcā *Radi un draugi*, jaunajā konferenču zālē, kas ir labi apgaismota un dzesināta. Nav arī jākāp 4. stāvā, kā tas bija Rīgas Tehniskās universitātes telpās. Tā kā esmu viena no biedrības revīzijas komisijas locekļiem, nolēmu piedalīties. Turklāt Okupācijas mūzejs taču ir viena no manām četrām lielajām mīlestībām Latvijā. Tāpēc esmu klāt, jo mani interesē, kas mūzejā noticis, radio ziņās esmu dzirdējusi, ka valdība beidzot piešķirusi līdzekļus mūzeja pārbūvei.

Biedrībai tagad pievienojušies daži gados jauni biedri, bet nav vairs redzami vairāki tuvi paziņas no Amerikas, kuŗi ļoti aktīvi darbojās vēl tikai pirms pāris gadiem. Biedrības priekšsēža darbu tagad līdz ar ārlietu direktora un *Nākotnes nama* projekta vadītāja pienākumiem pašreiz dzīvi veic Valters Nollendorfs un vēl vienmēr bez algas. Bez algas tur šovasar darbojas arī ALA stipendiāti Pēteris Celms un Anda Simmons no ASV un Vaira Ziedare no Austrālijas. Mūzejs noteikti ir viena no tūristu slavenākajām „atrakcijām” Latvijā, pagājušā gadā to apmeklējuši ap 102 tūkstoši ceļinieku, un šogad Mūzeju naktī vien tur iegriezušies vairāk nekā 10 tūkstoši. 2. jūlijā mūzejs saņēma atzinības rakstu no starptautiska uzņēmuma *tripadvisor*, kas ceļotājiem iesaka labākos restorānus, viesnīcas, atrakcijas utt. Okupācijas mūzejs atzinības rakstā novērtēts par populārāko atrakciju pēc Vecrīgas, Pēterļa baznīcas torņa un Operas. Tas ir ļoti augsts novērtējums, un tāpēc mūzeja darbinieki un vadība var tiešām būt lepnī par labi organizēto tūristu uzņemšanu un apkalpošanu.

Apmeklētāju vidū ir gan vienkārši cilvēki no ļoti daudzām pasaules valstīm, gan sabiedriskas slavenības un citu valstu augstas amata personas, ieskaitot mūsu pašu prezidentu Andri Bērziņu un galvaspilsētas lielvecāko Nilu Ušakovu. Nez ko mūzeja apmeklējums prasīja no Nila Ušakova, ja atceramies viņa parakstīšanos par krievu valodas statusu Latvijā. Augsto citu valstu amata personu vidū ir bijuši 3 prezidenti, 4 ministri, 11 vēstnieki un vairāku valstu parlamentārieši. Viņi visi par mūzeju izteikušies ļoti atzinīgi.

Šai ritā uz sapulci ir ieradusies arī pašreizējā kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende. Pēc Valtera Nollendorfa atklāšanas runas viņa sapulces dalībniekiem veltī uzmundrinošus vārdus. Ministre atzīst, ka mūzejs dara Latvijai ļoti svarīgu darbu, iz-

skaidrojot cilvēkiem pasaulē Latvijas vēsturisko situāciju. Viņa pateicas katram mūzeja darbiniekam par paveikto un atgādina, ka liels, ļoti liels darbs mūzeju gaida arī dažos nākamajos gados, it sevišķi tāpēc, ka 2014. gadā Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta un 2015. gads Latvijai būs Eiropas prezidentūras laiks. Saprotams, ka ar to Rīgā ir sagaidāms liels tūristu pieplūdums, un tas no mūzeja darbiniekiem prasīs lielu atdevi. Liels un grūts darbs mūzejam būs

plānu izstrādi. Turklāt problēmas varētu radīt arī prezidenta drīzā pārceļšanās uz Melngalvju namu blakus mūzejam, jo drošības zonā tiek iekļauta arī mūzeja ēka.

Mūzeja direktore Gundega Michele savā ziņojumā uzteic darbiniekus, kuŗi sekmīgi turpinājuši augstākās izglītības papildināšanu; sevišķi izceļas mūzeja vēsturnieki, jo Uldis Neiburģis jau ir iesniedzis doktora disertāciju, Ojārs Stepens savu disertāciju vēl izstrādā Latvijas Universitātē, un gēds Dāvis Pumpuriņš iegūvis

2012. gada 21. jūlijā Rīgā pie viesnīcas *Radi un draugi*. No kr.: Ivars Švānfelds, Anna Putniņa, Ieva Gundare, (aizmugurē) Jānis Andersons, Ģirts Zēģners, Egons Piķelis, Inta Bušmane, Andrejs Ozoliņš, Ojārs Celle, Ilze Kuduliņa, Juris Kaža, Uldis Grava, Guntars Krasts, Gundega Michele, Līga Strazda

2. rindā no kr.: Valdis Bērziņš, Inese Auziņa-Smita, Valters Nollendorfs, Valdis Krastiņš, Ritvars Jansons, Taiga Kokneviča

pārceļšanās uz bijušajām ASV vēstniecības telpām un apmešanās tur, kamēr mūzejā notiks pārbūve. Tad, novēlējusi sapulcei veiksmi, Žaneta Jaunzeme-Grende dodas savās ministres gaitās. Viņa ir vienkārša un sirsnīga.

Tūlīt arī sākas sapulcei paredzētā darba kārtā un biedrības priekšsēdis Valters Nollendorfs sniedz ziņojumu. Viņš ir lasījis vairākus referātus, piedalījies konferencēs un diskusijās, sniedzis laikrakstiem intervijas - gan no Mūzeja biedrības priekšsēža, gan arī mūzeja ārlietu direktora un *Nākotnes nama* projekta vadītāja viedokļa. Prioritāte Valtera Nollendorfa darbībā ir bijusi mūsdienīga ekspozīcija un daudzpusīga mūzeja darbība *Nākotnes namā*. Darbs jaunās ekspozīcijas veidošanā rit ļoti veiksmīgi ar mūsu jauno vēsturnieku pulēm, bet *Nākotnes nama* būvniecību kavē Latvijas birokrātiskās procedūras, jo vēl nav parakstīts pat līgums par tehnisko

maģistra gradu vēsturē.

Mūzejs sadarbojas ar Skolotāju biedrību un apbalvo skolēnus un viņu skolotājus, kuŗi piedalījušies gadskārtējā konkursā „Vēsture ap mums”. Sadarbība turpinās arī ar Sibīrijas bērnu fondu, darbs joprojām tiek veikts ar trīsgadīgo izglītības projektu *Different Nations – Shared Experiences*, ko vada Igaunijas organizācija *Unitas Foundation*, bet no mūzeja puses ar šo projektu strādā Andris Šillers. Kopā ar Kultūras ministriju mūzejs izstrādā „Sabiedrības saliedēšanas (integrācijas) projektu” un turpina darbu ar Eiropas atmiņas un sirdsapziņas platformu. Tā ir nolēmusi izveidot starptautisku tiesu komisiju noziegumu izskatīšanai. Sagatavošanā ir ceļojoša izstāde par totalitāro varu noziegumiem. Izstādei Mūzeja vēsturnieki materiālus ir jau nosūtījuši.

Gundega Michele pastāsta, ka mūzeja krājumā materiāli 2012. gada pirmajā pusgadā izmantoti

2105 videoliecības. Viena videoliecība ilgst no 25 minūtēm līdz pat 11 stundām. Visas videoliecības kopumā ilgst 3763 stundas.

Ar Latviešu fonda finansiālu atbalstu Audiovizuālo materiālu krātuves darbinieki Lelde Neimane un Aivars Reinholds no 2012. gada 26. aprīļa līdz 4. jūlijam strādājuši videoliecību ekspedīcijā ASV vidienes pavalstīs – Ilinojā, Minesotā, Viskonsinā un Mičiganā. Ekspedīcijas rezultātā krājumam papildināts ar 91 videoliecību un 14 videoreportāžām, ievērojamu skaitu vēsturisku fotografiju kopiju un vairākiem priekšmetiem un oriģināldokumentiem. 2012. gada 14. jūnijā Audiovizuālo materiālu krātuves vadītājs A. E. Feldmanis uzrunājis Cēsu novada represētos ļaudis „Deportācijas. Cēsis. Litenē” Latvijas armijas Cēsu Instruktoru skolas telpās.

Ceļojumu pa Latvijas skolām turpināja divas ceļojošās izstādes: „Latvija 1939–1991: no oku-

pācijas līdz brīvībai” un „Pretējās pusēs: Latvijas kaŗavīri Otrajā pasaules kaŗā”. Tās paredzētas 9. un 12. klaŗu skolēniem, kā arī jebkuŗam interesentam. Izstādēm sagatavoti arī metodiskie materiāli. Līdz mācību gada beigām izstāde rādīta astoņās Kurzemes skolās, ar to iepazīnušies aptuveni 2300 apmeklētāji. Izstādei „Latvija 1939.– 1991.: No okupācijas līdz brīvībai” ir izdarīti papildinājumi un uzlabojumi. Mūzeja ceļojošās izstādes apmeklējuši aptuveni 14 250 interesenti 26 dažādās Latvijas skolās un sarīkojumos. Ar ziedotāju atbalstu mūzejs turpina skolu atbalsta programmu. Ziedot līdzekļus ceļā naudas segšanai skolām iespējams arī ar tīmekļa vietnes www.ziedot.lv starpniecību.

Lai uzzinātu datus par finansēm, biedru mapēs atradu informāciju, ka 2011. gadā valsts, tāpat kā 2009. un 2010. gadā, piešķirusi 28 816 latus, diemžēl Rīgas domes solītie 16 500 lati vēl arvien ir domes kasē. Par to laikam nav jābrīnās, ja atceramies, kas tagad vada Rīgas pašvaldību. Pilsētas galvam Ušakovam vārdu „okupācija” pār lūpām dabūt nācās ļoti grūti.

Sapulcē daudz laika tiek patērēts ar nolikumu apstiprināšanu, kas pēc manām domām ir īsta laika nosīšana, bet arī tas pieder pie Latvijā pārmērīgās birokrātijas procedūrām, kas katrai iestādei ir jāizdara, patīk vai ne.

Pusdienas ieturam turpat viesnīcas restorānā, kas tagad gan vairs nav viesnīcas aprūpē, kā bija manā laikā, bet ir iznomāts atsevišķam uzņēmumam. Visa grupa ir sadalījusies pa trim vai četriem pie atsevišķiem galdiem, tāpēc kopējas pārrunas nesanāk, bet tas nekas, pēc pusdienām pārrunām laika vēl diezgan.

Mani vēl interesē informācija par *Nākotnes namu*, un pēc tās saprotu, ka līdzekļus pārbūvei piešķirusi valdība, bet līdzekļi telpu aprīkojumam un ekspozīciju iekārtošanai jāgādā pašiem. Pēc jaunā Finanču komitejas priekšsēža Ivara Švānfelda ziņojuma man top skaidrs, ka šim vajadzībām būs nepieciešams viens miljons latu, bet ziedojumi un solījumi līdz šim sasnieguši tikai 600 tūkstošu latu līmeni. Tas nozīmē, ka līdzekļu rūpētājiem darba vēl ir daudz un mūsu sabiedrībai būtu jākļūst aktīvāka. Man jau šķita, ka savu pienākumu esmu izpildījis, samaksājot pašas „Draudzīgā izaicinājuma” solījumu. Nu zinu, ka ar to nepietiek un Klivlandes Kreditbankas meitenēm atkal būs jāsūta e-pasts. To izdarišu tuvākajā nākotnē un acinu radus, draugus un paziņas darīt to pašu. Mūzeja nozīme Latvijai ir pārāk svarīga, lai to atstātu pašplūsmā.

Astrīda

Lai sprīdīši atgrieztos mājās

21.-27. jūlija
Laikā publicētais
konferences „Latvieši pasaulē –
piederīgi Latvijai” atreferējums,
kā arī jaunākie
dati par 30 380

no Latvijas izbraukušajiem
laudim mudināja mani rakstīt
par iemesliem, kas kavē Latvijas
iedzīvotāju atgriešanos
Latvijā.

Konferences dalībnieki kārtējo reizi ilgi un dikti apsprieda tematu par latvietības saglabāšanu ārzemes un saiknes stiprināšanu ar Latviju, taču, kā rakstā autore piebilst, – „emigrācija aizvien turpinās”. Kaut gan LR ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts min turīguma nodrošināšanu sev un saviem radniekiem par galveno emigrācijas iemeslu, manuprāt, ir arī citi, daudz sarežģītāki iemesli, kā pēc Latvijas sprīdīšiem mājupceļš šķiet nepievilcīgs.

Cilvēki vēlas dzīvot valstī, kas sniedz efektīvus pakalpojumus, neapgrūtinot viņus ar pārlieku

sarežģītiem, birokratiskiem procesiem. Latvijā birokrācija strādā ar uzviju – kā valsts pārvaldē, tā arī privātajā sektorā. Bez neskaitāmiem „iesniegumiem”, kas nepieciešami, lai kaut ko nokārtotu, nav iespējams iztikt, tāpat bez notāra pakalpojumiem, iesietiem dokumentiem un apzīmogojumiem. Valsts pārvaldes sarakste ar iedzīvotājiem no valodas viedokļa ir tik sarežģīta, ka bez jurista pakalpojumiem nevar iztikt. Seit arī saduramies ar jautājumu par attieksmi no pakalpojumu sniedzēju puses, kuŗi savus pakalpojumus uzskata par „privilēģiju”, nevis par nodokļu maksātāju un pircēju tiesībām.

Būdama Saeimas deputāte, aicināju kollēgas pārskatīt Administratīvā procesa likumu, kā arī aicināju tiesībsargu izvērtēt stilu, kāds ir komunikācijai ar iedzīvotājiem. Diemžēl – bez panākumiem, jo birokrātijai taču svarīgi ir sevi atražot!

Vēl viens atgriešanās šķērslis ir nespēja krieviski nerunājošiem latviešiem atrast darbu

Latvijā. Var jau priecāties par grozījumiem Darba likumā, kas ierobežo nepamatotas valodu prasības, kā arī par Ārlietu ministrijas ziņojumu, kuŗā vēstīts, ka latviešu valodas prasme pieaug, taču prasme no lietošana ir divas dažādas lietas. Diemžēl.

Vasaras sākumā biju Latvijā, un jau pirmajās dienās, risinot jautājumus valsts un privātajos uzņēmumos, mans sašutums auga augumā, jo dzirdēju tikai krievu valodu. Iesāktais ceļš uz *de facto* divvalodību Latvijā nav apšicis.

Viens no okupācijas smagākajiem mantojumiem ir jēdziens „savējie”, ko Krievija ir iemūžinājusi Putina partijas jauniešu organizācijā *Naši*. Darba tirgū tas nozīmē, ka zināšanas, pieredze un kompetence nav svarīgas – svarīgi ir tikai tas, ka cilvēks ir „savējais” – draugs, radnieks, skolasbiedrs utt. Trimdas latvieši un jaunie emigranti, kas atgriežas Latvijā, nekad nav bijuši un arī nebūs „savējie”, vēl vairāk – viņi ir nevēlami konkurenti. Ērtāki ir imigranti no

citām valstīm.

Kopš neatkarības atjaunošanas Latvijā ir attīstījusies pilsoniska, bet ne labestīga sabiedrība, jo neiecietība un aizspriedumainība virmo valsts pašapziņā, ietekmējot visas sadzīves sfāras. Šī tendence īpaši krasi ir redzama naidīgajos tīmekļa komentāros. To varbūt nejut tie Latvijas iedzīvotāji, kuŗi ilgāku laiku nav uzturējušies ārzemēs, vai arī tie, kas atgriežas Latvijā tikai īslaicīgi, lai baudītu kultūras izpriecās, taču jaunie emigranti, dzīvojot citās Eiropas valstīs un ASV, ir pieraduši pie citas sadzīves kultūras un pakalpojumu kvalitātes.

Manuprāt, arī centieni stiprināt latvietību ārzemēs nonāk pretrunā ar vēlmi veicināt repatriāciju, jo ir taču vieglāk būt latvietim ārzemēs, kur dzīve ir ērtāka un vide labestīgāka, nekā atgriezties valstī, kas padara dzīvi sarežģītu un skarbu.

Ja mans raksts šķiet izaicinošs, tad teikšu – tāds arī ir mans mērķis, jo, pirms kādu problēmu var atrisināt, ir jāatzīst, ka

problēma eksistē, turklāt visā pilnībā. Neatbildēts tomēr paliek jautājums – ko darīt, lai pārvērstu Latviju par „miļotām mājām” saviem sprīdīšiem?

Kādreiz ar demokrātiju un brīvību vien nepietiek, lai valsts kļūtu pievilcīga saviem iedzīvotājiem, – ir nepieciešama arī cilvēciskā un morālā dimensija. Valsts prezidents Andris Bērziņš ir pavēris durvis šādai iecietības un samierināšanās idejai, uzrunājot Otrā pasaules kara dalībniekus. Ir arī citi ceļveži – piemēram, Vaira Vīķe-Freiberga, Ēgils Levits, Anna Žigūre, Anda Līce un Vita Matīsa, kuŗi ar savu morālo autoritāti spēj ietekmēt Latvijas ļaužu sirdis un prātus.

Apvienojot savus spēkus un idejas, šie cilvēki var darboties par morālo kompasu ārzemēs dzīvojošo latviešu repatriācijai uz Latviju, kuŗa kā Brigades vecmāmiņa un Lienīte tad mīļi viņus sagaidīs mājās un kura kā Puisis atzīs viņu pasaulē pieredzētās gudribas un lūgs viņu gudros padomus.

Vaira Paegle

VAI IENĀK CITA KULTŪRA UN CITA DOMĀŠANA?

Pēdējās nedēļās
Latvijā atkal
virmoja kaislības
ap Dzintaru
koncertzālē, Jūrmalā,
Krievijas rikoto (ar Latvi-
jas - partnera pa-

lidzību) jauno populārās mūzikas atskaņotāju konkursu *Jaunais vilnis*. Kā zināms, pirmais konkurss notika 2002. gadā. Vienpadsmit gadu laikā konkursa uzvarētāja trīs reizes ir bijusi Krievija, Latvija – divas reizes, ASV – divas reizes un pa vienai reizei Moldova, Gruzija, Armēnija un Indonēzija. Lai gan viesu statusā uzstāties konkursa koncertos tiek aicinātas ne vien Krievijas popmūzikas zvaigznes, bet vairāk vai mazāk pazīstami dziedātāji no dažādām pasaules valstīm, konkurss tiek uzskatīts par krievu populārās mūzikas sarīkojumu un pulcē lielākoties krievu valodā runājošos skatītājus un Krievijas bagātņiekus. Protams, attieksme pret visu krievisko Latvijā nav gluži viendabīga, un jau konkursa pirmajā gadā sākās diskusijas, vai Latvijai tas ir vajadzīgs. Konkursa aizstāvji visu šo laiku atgādina, ka konkurss Jūrmalā uzņēmējiem ļauj ļoti labi nopelnīt, un tā tas tiešām ir, jo viss notiek ar vērienu, ar Krievijas popmūziku saistītie cenšas izskatīties un uzvesties kā ļoti bagātas pasaules mēroga zvaigznes, un tā tad viņu tēriņi ir lieli.

Tomēr nepatiku pret kaimiņvalsti un visu krievisko, ko daudzi Latvijā patiešām izjūt, ja tā varētu teikt, tīri automātiski, pastiprināja konkursa rīkotāju un dalībnieku attieksmi. Nepārtraukti tika lietots apzīmējums *naša Jūrmala* (mūsu Jūrmala), organizētāji izturējās tā, it kā Jūrmala tiešām būtu viņu personiskais īpašums, un

attieksme pret Latviju, tās karogu bija pat nirdzīga, sarīkojuma vadītāji mēdza par Latviju un latviešiem jokot tā, ka pirms dažiem gadiem draudēja izraisīties starptautisks skandals un sākās nopietnas runas, ka *Jauno vilni* Jūrmalā vajag aizliegt. Tas tomēr nenotika, jo *Jaunais vilnis* acīmredzot ļāva krietni nopelnīt arī Latvijas konkursa rīkotājiem.

Sauklis *naša Jūrmala* vairs nav tik dzirdams, konkursa vadītāji vairs neatļaujas atklāti sminēt par Latviju. Ir gan sākušies citi ķīviņi – starp Krievijas puses organizātoriem un Jūrmalas pašvaldību par kaut kādiem it kā nesakārtotiem ikdienas jautājumiem, un vienubrīd gada sākumā pat tika paziņots, ka Krievija te vairs neko nerīkos, atradīs labāku vietu. Ej nu zini, kuŗai pusei interese rīkot konkursu bijusi lielāka, bet šogad konkurss notika, un pašlaik tiek runāts, ka nākamgad tas atkal varētu notikt Jūrmalā.

Vārdu sakot, šovasar šķita, ka viss notiks kā vienmēr, – vieni gozēsies konkursa sarīkojumu gaismā, cenšoties parādīt, ka viņi atrodas turpat blakus Krievijas popmūzikas zvaigznēm un bagātņiekiem, citi sēdēs pie televizoru ekrāniem, ar sajūsmu raugoties savos elkos, no kuŗiem daļa kļuva populāri jau padoņļu laikos, vēl citi par to visu neļiksies ne zinis, bet daļa sabiedrības paudis sašutumu par šo krievisko notikumu.

Un tad Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs nāca klajā ar vēstījumu, ka *Jaunais vilnis* rīkos **nakts diskotēku 11. Novembra krastmalā** un ka satiksme krastmalā un tuvākajās ielās tāpēc būs slēgta gandrīz trīs dienas. Tas bija kā bumbas sprādziens!

Jāpiebilst, ka līdz šim gadam *Jaunais vilnis* savu nakts disko-

tēku bija rīkojis Jūrmalā. Savukārt 11. Novembra krastmalā parasti tiek organizēti sarīkojumi, kas vairāk vai mazāk interesē lielāko Rīgas iedzīvotāju vai pat Latvijas sabiedrības daļu: piemēram, Lāčplēša dienas sarīkojumi, Jāņu ligošana vai lielle koncerti, kas veltīti kādai idejai vai notikumam. *Jaunā vilņa* diskotēkas pretinieki protestēja gan pret to, ka krastmala tik ilgi būs slēgta un tas radīs sastrēgumus; gan pret to, ka Krievijas saiets samērā šauram interesentu lokam tiek rīkot vietā, kur Lāčplēša dienā godina Latvijas Brīvības cīņās kritušos, gan visbeidzot, – kas maksās par šo grandiozo pasākumu, kuŗa dēļ pašvaldība pilsētas sabiedrisko transportu norīkoja strādāt arī naktī, lai diskotēkas apmeklētāji varētu nokļūt mājās. Turklāt jāteic, ka skaidru atbildi uz jautājumu – kas par to visu maksā un vai pašvaldībai nenācās piemaksāt no savas kabatas – sagaidīt neizdevās. Zinot Rīgas domes darba stilu, ir skaidrs, ka ticamu atbildi ne pēdīgi nesaņemsim. Varbūt diskotēkas ieejas biļešu cena sedza pilsētas izdevumus, bet varbūt arī ne. Diskotēku esot apmeklējuši aptuveni 15 tūkstoši cilvēku, par apsardzes un it kā arī par valsts policijas darbu esot maksājuši *Jaunā vilņa* organizatori, un vispār tā esot ļoti laba Rīgas reklāma, jo konkursu un visu ar to saistīto pārraidīja vairāki Krievijas TV kanāli.

Par to varētu daudz nedomāt, jo, pirmkārt, par gaumi nestrīdas, konkursu klausās un par to interesējas tie, kam tāda mūzika iet pie sirds, un ar likumu aizliegt mīlēt Krievijas populāro mūziku un ļoti uzkrāsoto, safrizēto un mākslīgo stilu nevar. Otrkārt, ir arī skaidrs, ka ar šo diskotēkas rīkošanu Nils Uša-

kova jau sācis savu reklāmas kampaņu nākamā gada pašvaldību vēlēšanām, kas notiks 1. jūnijā. Kamēr oficiālais priekšvēlēšanu kampaņas laiks vēl nav sācies, var sevi reklamēt, pat izmantojot domes administratīvos resursus. To var darīt un, šķiet, jau dara ne tikai Ušakova pārstāvētais *Saskaņas centrs* (SC). Tā teikt, vēlēšanas tuvojas, un rosība pieaug.

Tomēr kāda nupat publicētā rīdzinieku socioloģiskā aptauja liek bažīties, ka tik vienkārši vis nav un ka Ušakova rosība var ne tikai dot labus rezultātus pašvaldību vēlēšanās, bet arī liek rāties nojausmai par zināmu domāšanas un vērtību maiņu vismaz rīdziniekos.

Ja Rīgas domes vēlēšanas notiktu jau rit, tad 50% balsstiešīgo rīdzinieku, kas ir izdarījuši izvēli, balsotu par SC, liecina tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS veikta aptauja. Par *Vienotību* balsi gatavi atdot 20,9% aptaujāto pilsoņu, bet par Nacionālo apvienību – 14,3%. Savukārt pārējās partijas nesasniedza pat nepieciešamo piecu procentu robežu, lai iekļūtu Rīgas domē, – Latvijas *Zaļajai* partijai būtu 3,4%, Reformu partijai – 3,3%, Latvijas Zemnieku savienībai – 3,1%, bet atlikušās partijas saņemu mazāk par 2% balsu. Tas nozīmē, ka SC iegūtu 35 deputātu mandātus no domes 60 mandātiem un arī nākamajos četrus gadus valdītu Rīgā.

Protams, Ušakova popularitāti vairo ne jau tikai *Jaunā vilņa* diskotēka, turklāt aptauja notika, jau pirms kļuva zināms, ka tāda būs Rīgā. Daudzi jo daudzi rīdzinieki ir pārliecināti, ka labāka pilsētas galvas Rīgai nekad nav bijis, jo pensionāriem un skolēniem braukšana Rīgas sabiedriskajā transportā ir bez

maksas. Saprotams, tas ir labi un atvieglo dzīvi ļoti daudziem cilvēkiem, bet pašvaldības uzņēmumam *Rīgas satiksme* ir nopietnas finanču problēmas, publiski pat ir izskanējis, ka uzņēmumam draud bankrots. Šādā situācijā būtu tikai normāli, ja pašvaldība bezmaksas braucienus sabiedriskajā transportā pensionāriem un skolēniem būtu noteikusi zināmās stundās darba dienās; tas gan atvieglotu pensionāru un skolēnu vecāku dzīvi, gan neuzliktu tik nopietnu slogu sabiedriskā transporta finansējumam. Tagad ir pamats bažīties, ka pēc nākamā gada vēlēšanām, kad SC atkal iegūs varu Rīgā, sabiedriskā transporta biļešu cenas tiks paaugstinātas, jo uzņēmums bankrotēt nedrīkst.

Popularitāti ir ieguvusi arī Ušakova rīkotā Jāņu svinēšana 11. Novembra krastmalā, daudzi rīdzinieki nevar vien viņu noslavēt par tādām rūpēm rīdzinieku prieka un labsajūtas labā. Taču rīdzinieki laikam nepamana, ka Rīgas budžets ir rēķināms minusos, ka pilsētas pārādu slogs kļūst arvien lielāks, bet daudzi pašvaldībai darāmie ikdienas darbi notiek slikti vai nenotiek gandrīz nemaz. Izprieceas un populistiski lēmumi, kas tiek reklamēti vai ik dienas, vēlētajus ieaijā kā lāča miegā un neļauj redzēt, ka Rīga, lai arī ārēji eiropiska, savā būtībā kļūst aizvien krieviskāka. *Jaunais vilnis* ir tikai kā lakmusa papīrs, kas apliecina vērtību maiņu, – šo sarīkojumu par labu un noderīgu uzskata daudzi, kuŗi to neklāusās un par to neinteresējas, jo tas taču nesot naudu. Atliek cerēt, ka vēlētajiem savos uzskatos tomēr nepalik pie senās Romas saukļa „Maizi un izprieceas!” bet atcerēsies vēl citas vērtības.

Sallija Benfelde

NOVADU ZIŅAS

Visi ceļi ved uz Aglonas baziliku

Starptautiskajā svētvietā Aglonas bazilikā 14. un 15. augustā notiks Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētki, vieni no galvenajiem katoļu Baznīcas svētkiem, kas tiek svinēti par godu Jaunavai Marijai, Jēzus Kristus Mātei. Tie pulcina tūkstošiem kristiešu ne tikai no Latvijas, bet arī no vairākām Eiropas valstīm.

Lai labāk sagatavotu lielāko svētceļojumu centru Ziemeļaustrumu Eiropā – Aglonas baziliku svētkiem, Ministru kabinets piešķīris 400 688 latus. Ir pabeigta Aglonas bazilikas renovācija. „Aglona gaida svētceļniekus,” saka Aglonas bazilikas prāvests Daumants Abrickis.

Jau kopš jūlija beigām Aglonas virzienā dodas svētceļnieku grupas. Pirmie 27. jūlijā pēc dievkalpojuma Sv. Krusta baznīcā ceļu turp uzsāka kristieši no Ventspils un no Liepājas Sv. Jāzepa katedrāles. Liepājas diecēzes svētceļnieku grupām, kurām jānoiet 460 km, ir kopīga tema – „Ticība, cerība, mīlestība”, kas ir kā ievads Romas pāvesta Benedikta XVI izsludinātajam Ticības gadam, kurš sāksies 11. oktobrī. Aglonu kurzemnieki cer sasniegt 13. augusta pēcpusdienā. Pirmo reizi svētceļojumā devusies lietuviešu grupa no Klaipēdas 29. jūlijā. Tās vadītājs Gintars Naudžiūns lēš, ka 12. augustā viņi nonāks Daugavpilī un 14. augustā caur Višķiem – Aglonā.

Rīgas Sv. Jēkaba katedrālē 1. augustā notika archibīskapa

Starptautiskā svētvietā Aglonas bazilika ir kā balts gulbis, kas iznirst no apkārtējās ainavas. Daudzi kristieši 14. un 15. augustā gūst mieru dvēselei un Dieva svētību

Zbigneva Stankeviča vadītā Svētā mise svētceļnieku pavadišanai. Ceļā uz Aglonu devās arī Rīgas Sv. Alberta un Valmieras Vissvētākās Jaunavas Marijas katoļu draudzes kristieši. Savukārt Gulbenes katoļu draudzes pārstāvji izvēlējušies iet pa priestera - mocekļa Vladislava Litaunika (1909 - 1941) dzīvesvietām. Līdzgaitnieki priesteri uzskatīja par svēto, 1941. gadā viņa mūžs 32 gadu vecumā aprāvās Daugavpils cietumā, kur pēc spīdzināšanas viņš nogalināts.

Pirmo baznīcu Aglonā dominikāni – „baltie tēvi” uzcēla no koka 1700. gadā. Pie altāra novietoja no Viļņas līdz atvesto Dievmātes svētgleznu. 1768. gadā uzsāka šodien zināmās mūra baznīcas un klosterā būvi, tos iesvētīja 1780. gadā. 19. gs. bei-

gās nomira pēdējais baltais tēvs, un Aglonā sāka kalpot parastie diecēzes priesteri. 1920. gada 22. augustā par Rīgas diecēzes bīskapu Aglonā tika konsekrets pirmais latviešu izcelsmes bīskaps Antonijs Springovičs, kas Aglonas baznīcu izvēlējās par atjaunotās Rīgas bīskapijas katedrāli. Klosteri tika atvērti Garīgais seminārs, gadu vēlāk Aglonas katoļu ģimnazija. Uz turieni devās daudz svētceļnieku, tāpēc Aglonu sāka dēvēt par Latvijas katoļu garīgo centru. 1922. gadā Latvijas valdība noslēdza konkordātu ar Svēto krēslu. Romas pāvests bīskapu A. Springoviču paaugstināja par archibīskapu un 1980. gadā piešķīra Aglonas baznīcai *basilica minoris* - mazās bazilikas titulu. Bazilikai ir divi 60 m augsti torņi, tā ir 45 m gara, 13 m plata

un vienlaikus var uzņemt ap tuveni 6000 kristiešu.

1993. gada 9. septembrī Aglonas baziliku apmeklēja Romas pāvests Jānis Pāvils II. 1995. gadā Latvijas Saeima pieņēma likumu „Par Starptautiskās nozīmes svētvietu Aglonā”. Aglonas svētvietā ietvertas bazilikas sakrālās ēkas, svētavots, klosteris, sakrālais laukums un Aglonas kapsēta. Savukārt balto tēvu no Viļņas atvesto Dievmātes svētgleznu kristieši sauc par Aglonas Brīnumdarītājas Dievmātes svētbildi. Tās izcelsmes laiks un autors nav zināms, bet Lietuvas valdnieku rezidencē Traķos atrodas identiska svētbilde. Aglonas Dievmāte tiek dēvēta arī par „Ziemeļu ķēniņieni”, jo atrodas vistālāk kato-liskās Eiropas ziemeļaustrumos. Aglonā svētki sākas 11. augus-

tā ar Slimniekiem veltītu dienu un 13. augustā tiek svinēta Ģimenēm veltīta diena un Svētā Meinarda lielie svētki.

14. augustā – Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas lielie svētki no plkst. 18.15. Plkst. 22.00 sakrālajā laukumā Tautas Krustaceļš, 24.00 pie pāvesta altāra Pusnakts Sv. mise, 1.00-7.00 adorācija bazilikā).

15. augustā – 7.00 rīta Sv. mise latgaliski - bazilikā pie Dievmātes altāra vakarā plkst. 19.00 – Vakara Sv. mise pie Dievmātes altāra.

Latvijas Televīzija kā ik gadu 14. augusta vakarā sniedz iespēju sekot līdz svētku kulminācijai - Tautas Krustaceļam un 15. augusta rīta Svētai misei.

Teksts un foto Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Rankas pagasta „Kalna Pakalniešos” 11. augustā notiek otrie mūzikas un mākslas svētki „Zemes bals”. Mākslu pārstāv gleznotājas, topošās mākslas vēstures skolotājas, rancēnietes Evitas Rusovas darbi. Svētkus kuplinās arī koris „Sidrabe”, kas ir senākais un tradīcijām bagātākais koris Zemgalē. Būs arī kaimiņu mājražotāju un amatnieku izstrādājumi.

17. un 18. augustā virišķīgas izklaides piedāvās Starptautiskais Valgas Kara vēstures festivāls. Interesenti varēs vērot Otrā pasaules kara kaujas, kara tehnikas parādi un kaņavīru maršu vēsturiskās formās. Notiks senlietu gadatirgus. Festivāla nobeigumā Pedeles upes ielokā būs koncerts, kurā uzstāsies Bruņoto spēku orķestris un Igaunijas labākie mūziķi.

Valmierā norisinājās Starptautiskais gaisa balonu festivāls „Valmieras kauss 2011”. Festivāla dalībnieki varēja skatīt gaisa balonu nakts spīdēšanu Nazareno (Itālija) un Hugo (Portugale) akustisko ģitaru pavadījumā. Uz lielā ekrāna bija vērojama Londonas Olimpisko spēļu atklāšanas ceremonija.

Beigusies Daugavas krasta dambja rekonstrukcija Jaunjelgavā. Izveidota pastaigu taka, atpūtas vietas, kāpnes līdz Daugavai, pārbūvēta pārceltuve un ierīkots apgaismojums. Izdota arī tūrisma brošūra par Jaunjelgavu latviešu, krievu un angļu valodā, kā arī uzņemta dažas minūtes gara videofilma.

Gulbenes slimnīcā no siltummezgla šachtas izlīduši zalkšu mazuļi, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests saņēmis informāciju no iedzīvotājiem. Kad glābēji ieradās norādītajā vietā, zalkši jau bija prom.

Dagdas novadā notika Latvijas mazpulcēnu nometne „Visu daru es ar prieku!”, kurā piedalījās 200 mazpulcēnu, 34 mazpulku vadītāji no visas Latvijas, kā arī 10 viesi no Igaunijas un Dānijas. Mazpulcēni piedalījās radošās darbnīcās, pārgājienā, sporta rosmēs un vairākās ekskursijās.

Bauskas novada svētku nobeiguma sarīkojumā pirmo reizi tika piešķirti novada augstākie apbalvojumi. Nomināciju „Mūža ieguldījums” saņēma Latvijas vecākais aldaris, ilggadējais SIA „Bauskas alus” vadītājs un konsultants Kārlis Zālītis. Savukārt Nacionālā teātra aktrise Lāsma Kugrēna par novada populārizēšanu ieguvusi pirmās Bauskas novada Goda pilsones titulu.

Daugavpils pilsētas vispārīglobojošo skolu skolēniem ar 1. septembri braukšana sabiedriskā transporta līdzeklī (autobusā vai tramvajā) būs bez maksas, bet arodskolu audzēkņiem - ar 50 % atlaidi, jo viņi saņem mācību stipendiju. Šim mērķim no pilsētas budžeta līdz gada beigām tiks atvēlēti kopumā 245 000 lati.

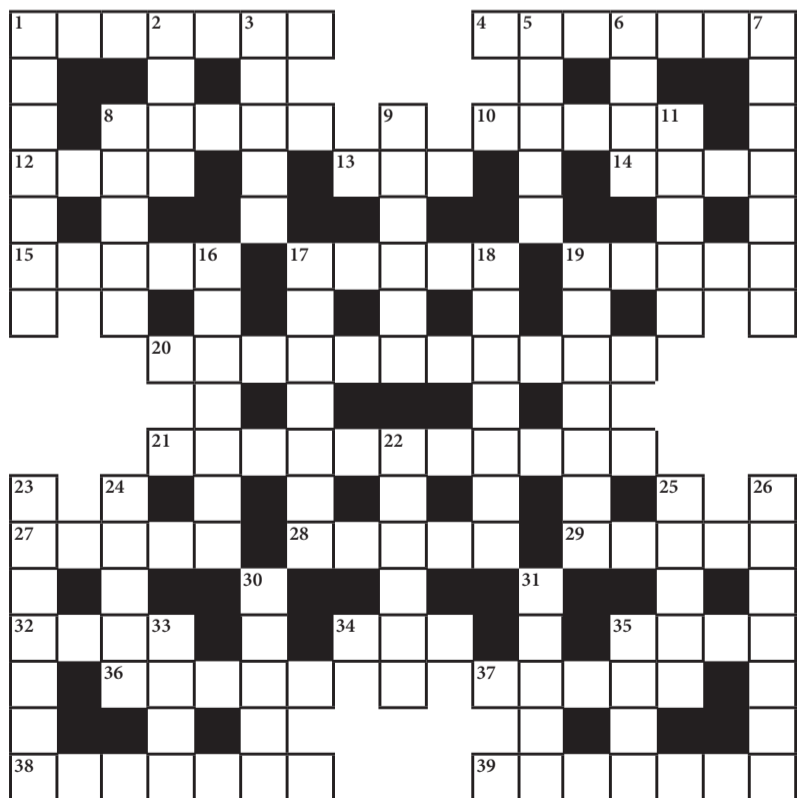
Jēkabpils kokrūpniecības uzņēmumu „Gaujas koks” apmeklēja valdības vadītājs Valdis Dombrovskis. Uzņēmuma peļņa pērn palielinājusies par 73% - līdz 3,97 miljoniem latu, bet apgrozījums - par 16%, sasniedzot Ls 34,20 miljonus latu. Uzņēmumam ir ražotnes Gulbenes novada Stradu pagastā un Jēkabpilī, kur strādā 300 darbinieki.

Sērenes pagasta daudznozaļu sabiedrības „DK Daugava” 50% akciju pārdotas sabiedrībai „AB holdings”, kas eksportē zivju produktus vairāk nekā uz 30 valstīm un gaļas izstrādājumus uz 10 valstīm. „DK Daugava” ražo piena produktus, maizes un konditorejas izstrādājumus un gaļas produktus „Daugavas delikateses”. Produkciju pārdod 39 tirdzniecības vietās visā Latvijā.

Limbažu vecajā rātsnamā atklāts mūzejs „Dzīvais sudrabs”, kurā apskatāmi Latvijā pazīstamā juveliermākslinieka Oļega Auзера no sudraba veidotie lielformāta mākslas darbi un rotaslietas. O. Auzers Rīgā atvēris juvelieru mākslas centru. Mūzejā arī apmeklētājiem ir dota iespēja iemēģināt roku sudrablietu darināšanā. Kopā ar Limbažu novada uzņēmējiem un tūrisma informācijas centru drīzumā tiks izveidots tūrisma maršruts „Sudraba ceļš”.

Īsziņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

Krustvārdu mīkla Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Emocionāls stāvoklis, kam raksturīgs žēlums un vieglas bēdas. 4. Blakus dzīvokļa iemītnieki. 8. Daiļrades paņēmienu kopums. 10. Ādama un Ievas pirmdzimtais. 12. Viens mūziķa atskaņots skaņdarbs. 13. Starptautisks briesmu signāls. 14. Aitu tēviņi. 15. Mūndra, moža. 17. Ierīce sijāšanai. 19. Druvu auglības dievs latviešu

mītoloģijā. 20. Mirāžas paveids. 21. Kalns Rīgā. 27. Iedobums krāsns mūrī. 28. Ātri ņemt rokā (ko). 29. Slavinājums, godinājums. 32. Sala Lielo Zunda salu grupā. 34. Pilsēta Nīderlandes vidienē. 35. Plūdi pavasarī. 36. Čemurziežu dzimtas augs, kuŗa sēklas satur smaržīgu, ēterisku vielu. 37. Čakli kukaiņi. 38. Dieva vēstnesis. 39. Pavisam niecī-

gas atšķirības.

Stateniski. 1. Kaltēti maizes rīcieni. 2. Īss, kodolīgs teiciens sacerējuma sākumā. 3. Brīvas vietas ēkas sienā loģiem, durvīm. 5. Drebnieka darbarīks. 6. Dānijai piederoša sala Baltijas jūrā. 7. Panākt, ka ieviešas. 8. Just skābekļa trūkumu. 9. Sena spāniešu tautasdeja. 11. Lielumu saskaitīšanas rezultāts. 16. Kalns Turcijā, Armēnijas pierobežā. 17. Uzsākt sacensību. 18. Pārvērst drupās; iznīcināt. 19. Gavilnieces augustā. 22. Pilsēta Somijas DA. 23. Rotājums grāmatā. 24. Pārvešanai paredzēts priekšmetu kopums. 25. Šauras dobes. 26. Samērā tievs. 30. Medībām ierobežoti meža gabali. 31. Pliki. 33. Sievietes vārds (jūl.). 35. Sīks grauzējs.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 30) atrisinājums

Līmeniski. 7. Melnīts. 8. Maratons. 10. Steps. 11. Ezers. 12. Skrimslis. 16. Zondes. 19. Polisa. 20. Teksasa. 21. Usuri. 22. Ibiss. 23. Seula. 24. Brasa. 25. Vēlāk. 28. Narva. 30. Anglija. 31. Skalps. 32. Erkers. 36. Fornarina. 40. Locis. 41. Ķelne. 42. Altamira. 43. Balatons.

Stateniski. 1. Slips. 2. Lībeka. 3. Asari. 4. Amors. 5. Prāmis. 6. Morze. 7. Matadors. 9. Saraksts. 13. Marss. 14. Periskops. 15. Koriānds. 17. Berlīne. 18. Asīrija. 26. Ērkšķoga. 27. Ālata. 29. Variants. 33. Žoklis. 34. Angola. 35. Vists. 37. Notas. 38. Rumba. 39. Sekot.

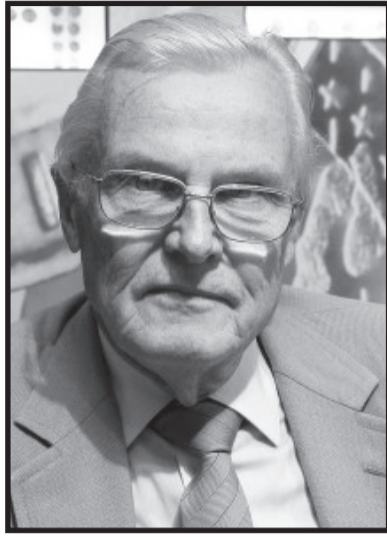
Uldis Klauss mūžībā

Tautsaimnieks, finansists un politiķis Uldis Mārtiņš Klauss 82 gadu vecumā aizgāja mūžībā š.g. 28. jūlijā Rīgā, pilsētā, kuŗā dzimis 1929. gada 9. novembrī. Tomēr lielāko sava mūža daļu viņš nodzīvoja ārpus Latvijas, jo kā daudzi latvieši, tuvojoties Latvijas okupācijai, Ulza ģimene devās trimdā.

Jaunības gadus Uldis pavadīja Eberveileras bēgļu nometnē, un tās dzīvi viņš ir iemūžinājis paša sarakstītā grāmatā. Sekojot bēgļu izceļošanai uz turpmākām mītnes zemēm, Uldis nonāca Ņujorkā. Strādājot un studējot vienlaicīgi, viņš Kolumbijas universitātē 1957. gadā ieguva bakalaura un 1959. gadā - maģistra gradu. Šajā laikā Uldis iestājās studentu korporācijā Fraternitas Vanenica.

Sekoja pirmais nozīmīgais finansista darbs celtniecības firmā *General Builders*, uzņēmumā, kuŗa akcijas tiek kvotētas biržā un kuŗu no nekā dažu gadu laikā bija uzcēlis jauniebraucējs latvietis Jānis Rīsbergs. Sekoja atbildīgi finanču speciālista amati lielajā pasaules celulozas firmā *Celanese*, bet laika gaitā Uldis Klauss kļuva par starptautiska mēroga bankieri gan ASV, gan arī Vācijā.

Laikā, kad ASV dzīvojošie latvieši līdz ar latviešu skolām, koŗiem un tautasdeju kopām sāka

dibināt arī paši savas finanču iestādes, Uldis Klauss bija līdzdibinātājs Ņujorkas latviešu kredītsabiedrībai un ilgus gadus šīs „latviešu bankas” kasieris. Profesionālajā laukā viņš kļuva par 7000 biedru lielās ASV finanču lietpratēju apvienības Longailendas nodaļas prezidentu.

„Maizes darbā” neaizņemto laiku Uldis veltīja latviešu sabiedriskām rosībām un par labi paveikto bija ieguvis sabiedrības uzticību. Uldis rūpīgi sekoja līdzī trimdas latviešu dzīvei un gandrīz katru sarīkojumu dokumentēja ar savu izkopto fotoģrafa mākslu. Pienāca laiks šajā sabiedriskajā darbā iesaistīties plašāk. Ņujorkas Latviešu orga-

nizāciju padome, kas apvienoja visas vietējās latviešu organizācijas un draudzes un izkārtēja visus lielos notikumus latviešu dzīvē Ņujorkā, Uldis ievēlēja par priekšsēdi. Viņš darbojās arī Ņujorkas Daugavas Vanagu valdē. Tomēr Ulza redzamākais trimdas sabiedriskais darbs bija Amerikas latviešu apvienības (ALA) valdē, kur viņš sekmīgi vadīja centrālās organizācijas apgādu, kā arī bija apvienības valdes priekšsēža vietnieks.

Tās bija savīļņojošas dienas, jo šajā laika posmā Latvija atguva neatkarību. Uldis enerģiski iesaistījās Tautas frontes Ņujorkas atbalsta grupā. Bet, kad radās vienreizēja iespēja palīdzēt atjaunotajai valstij ar ļoti nozīmīgu, praktisku darbu, Amerikas Savienotās Valstis Latvijai sniedza palīdzību, sūtot savus lietpratējus strādāt dažādos saimnieciskos laukos. Finanču ministrija izveidoja divu gadu stipendiju kādam ASV bankierim, lai palīdzētu attīstīties jaunizveidotajai Latvijas Bankai. Izsludinātajā konkursā uzvarēja Uldis Klauss.

Savus uzdevumus Uldis veica godam. Kad stipendijas laiks beidzās, Latvijas Bankas prezidents Einarš Repše aicināja Uldi neatstāt darbu bankā, bet uzņemties Kases un naudas pārvaldes vadītāja pienākumus. Taču ar to Ulza karjēra Latvijā nebeidzās.

Notika skandalozais *Bankas Baltija* sabrukums. Korumpētā bankas vadība nonāca cietumā, bet arī bankrotējošai bankai vajadzēja profesionālu vadītāju. Latvijā par uzticības personu

izvēlējās Uldis Klausu un iecēla viņu par *Bankas Baltija* prezidentu. Lai gan banka vairs savas tiešās funkcijas neveica, tomēr šis amats bija bīstams, tāpēc Latvijas drošības iestādes Uldim ļāva pārvietoties tikai miesasargu pavadībā.

Ar laiku Uldis atgriezās darbā Latvijas Bankā, un viņa pārziņā nonāca arī Latvijas piemiņas latu izdošana. Lai gan pensijas gadus Uldis jau bija sasniedzis, viņa dzīvē radās jauns izaicinājums. Latvijas Bankas prezidents E. Repše nodibināja politisko partiju *Jaunais laiks* un aicināja Uldi viņam pievienoties.

Uldis Klauss kandidēja 8. Saeimas vēlēšanās un tika ievēlēts. Viņš darbojās dažādās Saeimas komisijās un par interesantāko darbu atzina pienākumus Ārlietu komisijā. Politiskajā arēnā, kad *Jaunajā laikā* sāka virzīt dažādi viedokļi par nākotnes virzienu, Uldis bija viens no dedzīgākajiem Einara Repšes aizstāvjiem. Kad pienāca nākamās - 9. Saeimas vēlēšanas, Ulza ieskatā viņš savu mūža darbu bija paveicis un atkārtoti nekandidēja. Tomēr līdz laikam, kad slimība pamazām ņēma vīrsroku, Uldis cītīgi apmeklēja *Jaunā laika* un tā pēcteces *Vienotības* valdes sēdes.

Ulza Klaus draugi ar cieņu atceras aizgājēja paša teikto, ka viņš ir pateicīgs par iespēju sava mūža pēdējā posmā kalpot Latvijai. To arī apstiprina 1998. gadā Uldim Klausam piešķirtā Latvijas Valsts augstākā atzinība - Triju Zvaigžņu ordenis.

Uldis Grava

Mūžībā aizgājusi

**HILDA PLUGIS,
dzimusi KRIEVIŅŠ**

Dzimusi Latvijā, Bilskas pagastā, 1918. gada 28. septembrī, mirusi Anglijā, Krolejā (Crawley) 2012. gada 3. augustā

Viņu mīlā piemiņā paturēs
dēls Pēteris
un radi un draugi Latvijā un Anglijā

Mūžībā aizgājis mans mīlais vīrs,
mūsu mīlais papa un vectēvs

JURIS RENESLĀCIS

Dzimis Rīgā 1925. gada 10. janvārī,
miris Stokholmā 2012. gada 24. jūlijā

Mīlā piemiņā paturēs
Biruta
meitas Sandra, Anita un Linda ar ģimenēm
māsa Ingrida ar ģimeni, Toronto
radi Zviedrijā, Norvēģijā un Latvijā

Izvadīšana 21. augustā plkst. 14.30 no Lötšjökappellet, Sundbyberg

Dziļa un viegla būs elpa
Mūžības gaistošam vējam,
Nolieksim, nolieksim galvas, lai
Brīdi šo nenokavējam.

„Zvaigznes” grāmatas varat iegādāties,
sazinoties pa e-pastu tirdznieciba@zvaigzne.lv
vai rakstot „Grāmatu klubam” Rīgā,
Bīķernieku ielā 19, LV-1039
un zvanot tālr. +371 67801708

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliets klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaišanas par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem GBP 110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälppkommitten, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90.-, 12 mēnešiem USD 170.-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu maksā €3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerčiālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaišanas atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

SPORTS

SPORTS

(Turpinājums no 1. lpp.)

Samoilovam/Šmēdiņam – dažādas sekmes

Plūdmales volejbolistiem Aleksandram Samoilovam un Ruslanam Sorokinam divas uzvaras savā grupā vēl nenodrošināja priekšlaicīgu iekļūšanu astotdaļfinālā. „Patraucēja” poļi, kas iepriekš ar 2:0 bija pārspējuši Dienvidāfrikas pārstāvjus. Līdz ar to Latvijas volejbolistiem bija vajadzīga uzvara spēlē pret amerikāņiem. Zaudējuma gadījumā trim vienībām būtu pa divām uzvarām un vienam zaudējumam. Pirmās divas vietas tad tiktu noteiktas, rēķinot gūtos un zaudētos punktus savstarpējās spēlēs.

Istenojās mums sliktākais scenārijs. No paša sākuma amerikāņi Džeikobs Gībs/Šons Rozentāls izvirzījās vadībā un iniciatīvu neatdeva līdz sacensības beigām. Pirmo setu mūsējie zaudēja bezcerīgi – 10:21. Turpinājumā veicās labāk, taču atkal zaudējums – 16:21, visā spēlē – 0:2.

Pirmās divas vietas tika noteiktas, rēķinot gūtos un zaudētos punktus savstarpējās spēlēs. Pirmo vietu ieņēma ASV sportisti, poļi ierindojās otrā vietā, bet Samoilovs/Sorokins ieņēma trešo vietu. Saskaņā ar nolikumu no katras grupas tālāk tiek divas labākās vienības, kā arī divas labākās trešo vietu ieguvējas. Pēc visu apakšgrupu spēļu pabeigšanas noskaidrojās, ka A grupā brazilieši Alisons Ceruti/ Emanuel Rego ar 2:0 (26:24, 21:18) pieveikuši italiešus Danieli Lupo/ Paolo Nikolai un izcīnījuši pirmo vietu savā grupā. Četrās grupās trešo vietu ieguvēji bija ar vienu uzvaru trīs spēlēs. Tādējādi Samoilovs/Sorokins, kuŗi palika trešie savā apakšgrupā ar divām

LONDONAS OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

uzvarām, bija nodrošinājuši vietu astotdaļfinālā.

Astotdaļfinālā Samoilovs/Sorokins spēlēja ar šī gada Eiropas čempioniem Jūliusu Brinku un Jonasu Rekermanu no Vācijas. Mūsu volejbolisti tikai spēles otrā setā spēja izrādīt sīvāku pretestību Eiropas čempioniem un zaudēja ar 0:2 (12:21, 17:21). Tādējādi Latvijas duets ierindojās dalītā **devītajā** vietā. Samoilovs pirms četriem gadiem Pekinas Olimpiādā, spēlējot pāri ar Mārtiņu Pļaviņu, arī ieņēma dalītu devīto vietu. Sorokinam šī bija debija olimpiskajās spēlēs.

***

Iepriecināja Laura Ikauniece

Septiņcīņā Laura Ikauniece atkārtoja Latvijas rekordu, ierindojoties augstajā **devītajā** vietā. Ikauniece summā ieguva 6414 punktus, atkārtējot Aigas Grabustes sasniegto Latvijas rekordu.

100 m barjerskrējienā abas Latvijas sportistes startēja vienā skrējienā un blakus skrejceļos. Skrējienā viņas bija pēdējās divas, bet kopvērtējumā Aiga Grabuste bija 26., Ikauniece – 27. vietā. Grabustes rezultāts – 13,65 sekundes, Ikaunieces – 13,71 sekunde.

Augstlēcšanā Ikauniece ieņēma devīto, Grabuste – 23. vietu. Ikaunieces rezultāts – 1,83 metri, bet Grabustei – 1,77, kas viņai ir sezonas labākais rezultāts.

Tāllēkšanā Ikauniece sasniedza rezultātu 6,13m, ieņemot astoto vietu.

200 m skrējienā Ikauniece finišēja ar rezultātu 24,16 sekunds, kas viņai ir jauns personiskais rekords. Savā skrējienā viņa bija otrā vietā.

Lodes grūšanā Ikauniece labākajā mēģinājumā sasniedza 12,64 m, Grabustes rezultāts bija 13,52 metri. Pēc šīs disciplīnas Grabuste sajuta stipras sāpes papēdī un no sacensībām izstājās.

Savā kroņa disciplīnā šķēpmēšanā Ikauniece labākajā mēģinājumā sasniedza rezultātu 51,27

Laura augstlēcšanas sektorā

metri un ieguva 885 punktus, kopvērtējumā pakāpjoties uz devīto vietu.

Pēdējā disciplīnā – 800 m skrējienā Ikauniece sasniedza jaunu personisko rekordu 2:12.13 minūtes, kas bija devītais labākais rezultāts starp visām dalībniecēm. Tas viņai deva 934 punktus.

Par olimpisko čempioni ar jaunu Lielbritānijas rekordu kļuva Džesika Enisa – 6955 p.. Sākotnēji sudrabs ar 6628 punktiem tika krievietei Tatjanai Černovai, bet bronzas godalgu ieguva ukrainiete Ludmila Osipenko (6618 punkti). Tomēr vēlāk 800 m skrējienā diskvalifikācija tika atcelta vācietei Lilijai Švarckopfai, līdz ar to viņa ieguva 6649 punktus un sudraba godalgu. Bronza tika Černovai, bet Osipenko palika bez godalgas.

Lietuvas septiņcīņniece Austrā Skujīte pirms pēdējās disciplīnas bija otrā, tomēr 800 m skrējienā, kas nav viņas stiprākā disciplīna, viņa zaudēja savas pozīcijas un ieņēma piekto vietu ar jaunu personisko rekordu 6599 punkti.

Lodes grūšanā Māris Urtāns kvalifikācijas sacensībās ierindojās 27. vietā un neiekļuva finālā. Lai iekļūtu finālā starp 12 labākajiem, lodi vajadzēja grūst 20,25 m tālu, bet Urtāna rezultāti

divos ieskaitītos mēģinājumos bija 18,92 un 19,13 m.

Vesera mešanā **Igors Sokolovs** kvalifikācijā savā grupā ieņēma 12. vietu, kopvērtējumā palika 21. vietā un neiekļuva finālā. Viņa rezultāti bija 71,77 un 72,76 m. Kvalifikācijas norma bija 78 m. Sokolovam sezonas labākais rezultāts ir 78,21 m, personiskais rekords – 80,14 m.

1500 m skrējienā **Dmitrijs Jurkevičs** savā priekšskrējienā distanci veica 3:40, izcīnot devīto vietu. Viņš neiekļuva pusfinālā. Kopvērtējumā Jurkevičam – 25. vieta.

400 m skrējienā **Jānis Leitīns** savā priekšskrējienā ierindojās piektajā vietā (46,41), par pussekundi atpaliekot no sava personiskā rekorda, un neiekļuva pusfinālā. Kopvērtējumā viņam 35. vieta.

20 km soļošanā **Arnis Rumbeniņš** jau no starta bija atpalicēju grupā, un ar katru starpposmu viņa atpalicība palielinājās. Pirmajos starpposmos viņš bija 53. un 52. vietā, bet distances otrā pusē, kad vairāki sportisti bija spiesti pēc diskvalifikācijas izstāties, pakāpās augstāk. Nobeigumā viņš ierindojās 45. vietā.

3000 m šķēršļu skrējienā **Polīna Jeļizarova** sasniedza personisko rekordu un iekļuva finālā. Piecpadsmit skrējēju konkurencē viņa izcīnīja 13. vietu – 9:38,56.

Maratona skrējienā **Dace Lina** ieņēma 98. vietu. Latvijas sportiste jau ar pirmajiem kilometriem bija starp atpalicējam un tikai pēdējos kilometros iekļuva labāko simtniekā. Viņas rezultāts – divas stundas un 47:47 minūtes. Linas personiskais rekords ir divas stundas un 38:11 minūtes.

Šķēpa mešanā no trim Latvijas pārstāvēm finālā iekļuva tikai **Madara Palameika**.

***

Šaušana

Ātršaušanā ar pistoli Latvijas olimpiskās komandas vecākais dalībnieks **Afanasijs Kuzmins** pirmās dienas kvalifikācijas sacensībās trijās šaušanas serijās kopā savāca 289 no iespējamajiem 300 punktiem – 98 punktus pēc šāvieniem pa astoņu sekunžu mērķiem, 97 punktus pēc šāvieniem pa sešu sekunžu mērķiem un 94 punktus pēc šāvieniem pa četrus sekunžu mērķiem. 18 dalībnieku konkurencē viņš izcīnīja 11. vietu.

Otrā dienā Kuzmina sniegums krasi pasliktinājās, viņš izcīnīja 280 punktus (96+93+91). Kopējā ieskaitē Kuzmins iekrāja 569 punktus. Sliktākais rezultāts, ar kādu varēja iekļūt finālā, bija 583 punkti. Finālā iekļuva sešu labāko rezultātu īpašnieki. Kopvērtējumā Kuzminam 17. vieta.

***

Džudo

No mūsu džudistiem pirmais uz paklāja izgāja **Konstantīns Ovčinnikovs** (svara kategorijā līdz 81 kg). Sešpadsmitdaļfinālā viņš piecu minūšu cīņā piekāpās titulētajam brazilietim Leandru Gilheiru, kas izmantoja paņēmienu *yuko*.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

„Straumēnos” DVF delegātu pilnsapulce svētdien, 9. septembrī, plkst. 10. Apmeklēt lūdzu DVF valde.

Londonas kopas vanadzies DVF nama kluba telpās (72 Queensborough Terrace, London W2), otrdien, 21. augustā, plkst. 13.30 sniegs dokumentālfilmas „Mariss Vētra – Latvija toreiz” video izrādi. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem.

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZĒ, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, 1. septembrī, plkst. 14 dievkalpojums.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, svētdien, 23. septembrī, plkst. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums ar diev-

galdu.

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, svētdien, 30. septembrī, plkst. 10 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZĒ, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St.Peters's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 1. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 2. septembrī, plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 2. septembrī, plkst. 15 dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZĒ, māc. G. Putce

Halifaksā, Stoney Royd kapsētā, svētdien, 19. augustā, plkst. 14

Kapu svētki.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZĒ, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, 19. augustā, plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZĒ, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, 2. septembrī, plkst. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, 2. septembrī, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

Apvienotajā Londonas latviešu ev.lut un Miera draudzē:

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien 26. augustā, plkst.14

dievkalpojums.

Rovfantā, svētdien, 19. augustā, plkst. 11.30 dievkalpojums.

VĀCIJA

Atklātā LKV Padomes sēde notiks 1. septembrī plkst. 10.30 LCM (Latviešu centrs Minsterē) telpās, Salzmannstr. 152, 48159 Münster.

Pieteikties var pie Zuzes Krēslīnš-Sils, info@lcm.lv, tālr. 0251-217017, tālrakstis: 0251-261812, vai saimnieka kab. 0171-7675755.

ZVIEDRIJA

Zviedru-Latviešu biedrības nu jau tradicionālā **BALTIEŠU DIENA** šogad notiks sestdien, 8. septembrī. Kā jau ierasts, būs plašs tirdziņš, kafijas galds un daudz dažādi priekšnesumi. Plašāka informācija sekos. www.svensklettiska.se

Mazo bērnu nometne (3-4 g), Ēlandē, Sandbijā, 23. - 31. jūlijs.

Pieteikties pie Zanes Zaļkalnes, tālr. 070 63 22 006, zane.zalka-lns@tele2.se.

Stokholmas Latviešu draudzes KAPU SVĒTKI notiks svētdien, 26. augustā, plkst. 14 Stokholmas Meža kapos, latviešu nodalījumos. Pirmajā kapu nodalījumā būs jaunā pieminēklā iesvētīšana. Pēcpusdienu beidzam ar kafijas galdu Kapu paviljonā! “Mēs visi esam guvuši no Viņa pilnības – žēlastību un vēl žēlastību.” Jņ.1:16.

Stokholmas Latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, 16. septembrī, plkst. 14 Somu baznīcā (46. un 55. autobuss, Pils piestātne). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde. Rūta Baumgarte pie ērģelēm un ar mūzikālu priekšnesumu. Pēc dievkalpojuma kafija. “Esiet stipri Kungā un Viņa spēka varenībā.” Ef.6:10.